

Aktuell

Nr. 13 Oslo, 30. mars 1968. Pris kr. 2.00
Danmark: 2.00 Sverige: 1.90 inkl. oms.

Sonja - Harald

27 SIDER REPORTASJE

Brandts brannfakkel

Det var et gammelt og meget ømtåelig emne visekansler og utenriksminister Willy Brandt berørte da han la opplegget til SPDs nye grensepolitikk ved å gå inn for anerkjennelse av Oder Neisse-tesen som Polens vestgrense. Det er sagt om Oder Neisse-tesen at enhver tysker vet den er riktig, men ingen ansvarlig politiker har våget å si det. Nå har altså Brandt gått inn for prinsippet — noe som har skapt voldsom røre i det kristelig-demokratiske partiet.

Finansminister Franz-Josef Strauss har benyttet SPDs landsmøte i Nürnberg til kraftige angrep på partiet og på Willy Brandt. I særlig grad er det Oder Neisse-tesen han har fått i vrangstrupen. forbundskansler Kurt Georg Kiesinger har meget klart gitt uttrykk for at uttalelsene får stå for Brandts regning og ikke den vest-tyske regjerings.

Willy Brandt, som er 54 år gammel, vil være kjent som en gammel norgesvenn. Han kom hit i 1933 som flyktning fra Hitlers nazi-Tyskland og ble senere norsk statsborger. I ord og skrift kjempet han mot det nazistiske systemet. Da Norge ble okkupert av tyskerne flyktet han til Sverige hvor han fortsatte sin kamp mot nazismen og for et fritt Norge. Etter krigen kom han tilbake til Norge hvor han kort etter ble utnevnt

til norsk presseattasjé i Berlin. Senere ble han borgermester i denne byen og oppnådde etter hvert en urokkelig posisjon som byens leder — en posisjon som senere ga han formannsvervet i SPD, og han ble partiets kanslerkandidat. Da koalisjonen mellom CDU/CSU og SPD kom i stand for to år siden var Brandt sosialdemokratenes naturlige kandidat til visekansler-stillingen.

Brandts Oder Neisse-politikk ble møtt med stormende bifall på SPDs landsmøte og han ble senere støttet av et enstemmig vedtak om å gjøre denne til partiets offisielle politikk. En rekke land har hilst Brandts nye grensepolitikk med glede.

Man tror imidlertid ikke at SPDs nye linje vil få noe gjennombrudd i den nåværende regjerings-koalisjon, mens hans klare uttalelser peker i retning av forbundsdagsvalget i 1969. Willy Brandt peker seg ut som en selvskrevne leder for partiet i årene framover og etter landsmøtet i Nürnberg er hans stilting innen det sosial-demokratiske parti ytterligere styrket. I særlig grad har hans utenrikspolitiske syn sterkt oppslutning innen sosialdemokratene. Kristelig-demokratiske politikere ser imidlertid med atskillig skepsis på hans øst-politikk.

FAGERT FRA FÆRØYENE

Elisabeth er vokst opp på Torshavn på Færøyene, der hun etter alt å dømme har vent seg til kulde. I hvert fall poserte hun halvnaken i snøkledd trær da hun dukket opp i København for å bli fotomodell. Pikens næsken er hjemme på Færøyene. Mer var det ikke.

MANNEN SOM VIL BLI PRESIDENT

Robert F. Kennedy vil altså gjerne bli amerikansk presidentkandidat, og omtrent på den tiden han tok sin beslutning, gikk han i en parade på Fifth Avenue i New York. Opp i et vindu underveis, satt Jacqueline Kennedy og hennes sønn John og vinket. — Den siste meningsmålingen viser for øvrig at Johnson og Kennedy står likt når det gjelder utsiktene til å bli det demokratiske partiets presidentkandidat. En tredje kandidat er også inne i bildet — Eugene McCarthy, den første som tok opp kampen mot Lyndon B. Johnsons Vietnam-politikk, — hittil med avgjort hell.

FLESKE-SPESIALISTEN

Lars O. Skjelbred i Andebu i Vestfold er blitt kåret som beste svineoppdretter av Norges Kjøtt- og Fleskesentral og Norsk Svineavlslag. Det var 18 250 bønder med i konkurransen, men ingen hadde så fine svine som Skjelbred, som har en gård på 180 mål. Han driver et typisk familiebruk uten leid hjelp.

KALDT OG VARMT

Det gjør seg med litt varm drikke i skrotten når man har isbadning som hobby. Og dt har denne gjengen som hører hjemme ved forskningsinstituttet i den sovjetiske byen Gorkij. De kaller seg for øvrig «sel-sportsmen».

Glimt Glimt Glimt Glimt Glimt Glimt

ELG-KARAVANE

Litt av et syn, sier fotografen som tok dette bildet på hjemstedet sitt. En vakker søndag i februar kom disse ti elgene løpende etter gardsveien opp til et hus på Kjetså i Evje og Hornnes i Setesdal, hvoretter

UFRED

I LONDON

London har opplevd den voldsomste «Fred i Vietnam»-demonstrasjon hittil. Både demonstranter og politifolk ble båret bevisstløse fra arenaen. Demonstrasjonen foregikk utenfor den amerikanske ambassaden i den britiske hovedstaden. Minst 80 politimenn ble skadet, og 28 av dem måtte sendes til sykehus. Også blant demonstrantene var mannefaller stort. I alt var det 8000 demonstranter som forsøkte å rekke fram til det amerikanske ambassadebygget, men de 1000 politimenn klarte å hindre dem. Enda et tall: 3000 ble arrestert.

Glimt Glimt Glimt Glimt Glimt Glimt

de forsvant inn i skogen. Alf Georg Kjetså var raskt framme med kameraet da han fikk se de stolte dyrene. Det er ikke hver dag man får ti elger inn i kameraøyet — samtidig. Siden den dagen har ikke elgene vært sett — hverken i Hornnes eller noen andre steder i Setesdal.

LESERNES HJØRNE

Her tar vi inn leserbrev, morsomme amatørbilder, bilder av folk som har gjort seg fortjent til hederlig omtale o.l. Merk konvolutten «Lesernes hjørne». Bidrag som vi trykker, blir honorert med 10 kroner.

50 år i sild

Torvald Torsen fra Veavåg i Karmøy deltar i år i storsildfisket for femte år på rad. Det er nok en rekord som det er vansklig å slå. En annen ting som må nevnes i denne forbindelsen er at han i alle disse årene har drevet med botnagarn. De siste årene har han vært om bord i «Von».

Torsen blir 65 år i år og han sier selv at dette er hans siste sesong. (Tekst og foto: Stein Sættem)

OL-ekstra

Herr redaktør!

Jeg sitter og blar gjennom Aktuellens etterolympiske ekstranummer og Aktuell nr. 8, og gjer meg visse etterolympiske refleksjoner, som jeg imidlertid ikke vil komme nærmere inn på.

Det jeg imidlertid vil konstatere, er at «trykkfeilene» har vært ute på ferde, uten at redaksjonen har gjort leserne oppmerksom på dette.

At teksten (eller bildene, om du vil) er kommet i omvendt rekkefølge på

AKTUELL — 23. ÅRGANG

Illustrert ukerevy
Youngstorget 2 B, Oslo 1

REDAKTØR:
JOSTEIN NYHAMAR

REDAKSJONSEKRETÆR: ODDVAR DAHL
LAYOUT: MAGNE SOONE

DISPONENT: RUTNER RØNNESTAD
ANNONSESJEF: LEIF O. MOLSTAD

Sentralbord: 33 54 85

Redaktør Nyhamar, privat: 24 18 89
Disponent Rønnestad, privat 60 95 34

side 22 i det nevnte ekstranummet, er tilgjelig. På side 9 i samme nummer er feilen imidlertid uforståelig og samtidig tilgjelig. Jeg siterer teksten til bildet: «Toni Gustafsson stormer mot seieren. Tilskuere var det ikke så mange av.»

Bildet kan også bekrefte riktigheten av den sistnevnte setningen, men det er også det eneste.

Den kvinnelige løperen på bildet går nemlig i norsk skidrakt, har norsk flagg på armen, har startnummer 20 og kan ikke være noen annen enn Berit Mørde.

Teksten på bildet side 11 i Aktuell nr. 8 gir, etter min mening, uttrykk for at vi ser Maijer i hans 10 000 meters løp. Hvis Maiers innsats hadde vært så stor som bildet gir uttrykk for, ville verdensrekorden på tiern sikkert blitt senket ned til omkring 15 min. blank.

Dette bildet er imidlertid identisk med bildet på side 43 i Aktuell nr. 8 B, og teksten til dette bildet forteller at vi ser Ivar Eriksen i sitt 1500 meter-løp, noe som sikkert er det riktige.

«Å feile er menneskelig, å tilgi er guddommelig», har Goethe sagt. Vi leserer får kanskje prøve å være litt guddommelig i denne seiersrus-fylte etterolympiske tid.

Arne Samuelsen, Tromsø.

Takk for tilgivelsen. Vi trenger den.

Leseren har rett i alle sine påpekninger, men alt gikk så fruktlig fort i forbindelse med det etterolympiske nummeret. Det var i handelen dagen etter at vinterlekene var avsluttet. (Red.)

Usportslig

Herr redaktør!

Den velslitt klisjé om at det viktigste ikke er å vinne, men å delta, har nokså for lengst mistet sin betydning, om den i hele tatt har hatt noen. Det å vinne er en ærlig sak, når det skjer på ærlige premisser. Men iblant settes nasjonens ære på spill for å bringe ens egne idrettsutøvere til topps.

Det er unektelig nedslående det en var vitne til i TV for en tid siden under kunstløppkonkurransen at dommerne gir sitt lands konkurrenter lavere karakter for at deres egne folk skal oppnå topp-plasseringer. Snusnærer gjør aldri bra inntrykk og aller minst blant idrettens folk. Slike er dårlige representanter for sitt folk.

-e H.

Konsulat?

Dette «praktfulle» visekonsulat, eller i alle fall skiltet og huset, finnes på Sundbryggen i Moss. Er det virkelig så dårlig stell med gamle, ærverdige Svea-riket for tiden?

(Foto: Øivind Jensen)

Kontrastar

Herr redaktør!

Her kjem ei stutt skisse av to opplevingar:

1. Det er ein tidleg julimorgon i 1965. Den norrøne stemna i Torshavn på Færøyane er over, og dei norske gjestene er komne om bord i båten «Gann» som no legg ut frå brygga for å ta fatt på heimferda. Ei stor mengd færøyingar tek kvarandre i armane og marsjérer taktfast ut mot ytste bryggekanten medan dei syng alle versa av «Mellom bakkar og berg» som ei helsing til nordmennene. Det tredje verset var og med:

Kring um dalen sto fjelli som grindar, men um bergi var grasgrens band; der han gjekk millom heidar og tindar, og der saag han so vidt yver land.

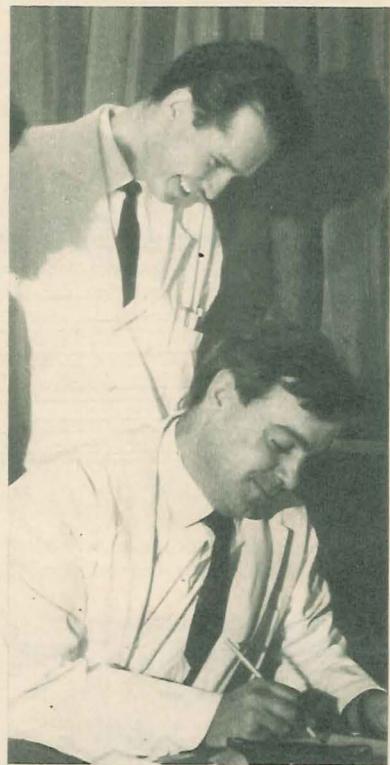
Under avskilsfesten kvelden før song forresten dei same færøyingane alle versa av Sinclair-visa til dansen.

2. Det er ein kveld i februar 1968. Det er kunnskapstevling i N.R.K. mellom elevar frå tre skular frå ymse stader i landet vårt. Fyrste spørsmål gjejd nettopp Ivar Aasens song «Mellom bakkar og berg» og «Småsporven» av Arne Garborg. Representantane frå den eine av skulane kunn gjorde da for alle oss som høyrde på, at dei ikkje kjende nokon av desse to songane. Det påstod næraast triumferande at desse to songane hadde dei aldri hørt før.

Til dette trengst ingen kommentar. «Reflectionärna gora sig själva», som svensken seier. Status-symbola kan vera av mange slag. Kanskje har vi fått eit nyt i dette: fakunne når det gjeld songskatten vår? Kva tykkjer de, skulefolk?

Færøyvenn.

Norges yngste?

Gravdal sykehus i Lofoten har nylig fått ny medisinsk overlege, og det spør om han ikke er Norges yngste overlege med sine 32 år. Dr. Brian James Sealey er ventelig også Norges eneste engelske overlege. Han er utdannet ved Birmingham-universitetet og har bl. a. praktisert ved et afrikansk sykehus i Rhodesia. Nå har han fått tilbud fra University of California om å tiltre en forskerstilling, så Lofoten får neppe beholde ham mer enn i ett år.

På bildet ses han sammen med kollega Harald Fonneløp fra Sørumsand, som er turnuskandidat ved Gravdal sykehus. (Tekst og foto: J. Johansson)

Sjømenn og vise-konsuler

Herr redaktør!

I forbindelse med Odd Hølaas's artikkel «Yokohama» vil jeg få komme med følgende bemerkninger:

Sper hvilken som helst sjømann utsenfor toppstillingene om deres mening om visekonsulene rundt i verden. I et av landets største rederier ble vi alltid innprønt ikke å gå til visekonsulen om noe inntraff. (akerutseiling, overfall etc.) Vi måtte alltid forsøke å komme i kontakt med skipets agenter, og erfaringene har i hvert fall vist meg at dette er riktig.

Karsten Bråthen.

Stans misbrukerne

Herr redaktør!

Av og til kan en bli fristet til å lure på om lensmenn og politi gjør det som står i deres makt for å komme promillekjøringen til livs. Folk som notorisk har misbrukt alkohol i årevis — og gjor det fremdeles — kan få edrueligstestatt tilsynelatende uten vanskelighet. Noe vanndett system for å hindre slik et det selvfølgelig vanskelig å finne fram til, men en skulle tro det var mulig å skille ut noen av de verste misbrukerne før de slapp til bak ratten.

Anti.

KORRESPONDANSE □ AKADEMIEI KORRESPONDANSE □ AKADEMIEI

Bedre KONTAKT

Vårt kurs i konversasjon lærer Dem å oppre korrekt, si de rette ting til rett tid, gir selvrespekt, overvinner kompleksjer, skaffer Dem venner. GRATIS sender vi Dem vår skoleplan med opplysninger om dette kurset og 250 andre i Realskole, Gymnas, handel, teknikk, hobby, håndverk, språk, kunst og litteratur.

KLIPP HER

KA
SKOLEN

Send meg GRATIS Deres store skoleplan med nærmere opplysninger om alle KA-skolens brevkurser.

SEND
KUPONGEN
I DAG!
Navn: _____
Adresse: _____

E 13 - U 1 - NR. 13

OM KONGE-DØMMET OG FREMTIDEN

Kronprinsens ekteskap reiser spørsmål om kongedømmets framtid.

Som det blant annet vil gå fram av dette nummer av Aktuell, har kronprins Harald forlovet seg med Sonja Haraldsen. Dermed får to unge mennesker begge den de helst vil ha, og samtidig innledes avviklingen av monarkiet i Norge. Det første er bare gledelig, det siste finner vi ingen grunn til å beklage.

Ikke sånn å forstå at kongedømmet står foran en øyeblikkelig opplösning. Vi kommer fortsatt til å ha konge noen år. I tiden framover skal vi nok også få se mange ile kongedømmet til unnsetning i et forsøk på å bevare det, på tross av det som er skjedd.

En slik redningsaksjon er dømt til å mislykkes. Vi gjør klok i å se i øynene at det første skritt er tatt på veien til en annen statsform. Vi bør i tide forberede oss på det som skal komme i stedet.

Kongedømmet som institusjon er en anakronisme og hører egentlig hjemme på historiens museum. Det har sine røtter i en annen tid og i en forestillingskrets som hører denne tiden til.

På den annen side: Også fortidslevninger kan man i og for seg godta som elementer i et system som funksjonerer.

Og kongedømmet i Norge har virket godt. Det henger også sammen med den holdning den norske kongefamilien alltid har lagt for dagen. I realiteten har vi vel i Norge hatt en slags maskert republikk, med en presidentverdighet som har gått i arv.

Derfor har det heller aldri vært noen egentlig strid om monarkiet i Norge. Selv de som prinsipielt har bekjent seg til republikken, har på pragmatisk grunnlag uten større vanskeligheter kunnet godta det brudd med de demokratiske likhetsidealer monarkiet representerer.

Til det kommer at det norske kongehuset har kunnet være på en veldig kapital av goodwill fra krigens dager. Så lenge kong Olav lever, tror vi ikke det er noen stemning i folket for å gjøre noe med kongedømmet.

Men på litt lenger sikt vil problemene uvegerlig melde seg.

Et monarki kan nemlig bare opprettholdes på sine egne premisser. Blir de forlatt, svikter det psykologiske grunnlaget. I dette tilfelle er det kongehuset selv som har gitt støtet til monarkiets likvidasjon.

Kongedømmet er i seg selv irrasjonelt. Engang var det «av Guds nåde». Det bygger på forestillingen om at noen er *annerledes* — avledd i uttrykk som «blått blod» — og er den dag i dag basert på en stilltiende akseptering av *fiksjonen* om at noen er *annerledes*.

Datteren av en forretningsdrivende i Oslo lar seg ikke uten videre innlemme i kretsen av dem som er *annerledes*. Hun vil kort og godt aldri bli dronning — selv om hun får titelen.

Men rent bortsett fra at det psykologiske fundament for kongedømmet vil forvitre — og det skal nok vise seg etter hvert — finnes det også en rekke politiske problemer forbundet med kronprinsens borgerlige ekteskap, som jo er siste etappe i en allerede langt drevet borgerlig gjørelse av kongehuset.

Noen tror åpenbart at det er et tegn på høyt utviklet demokratisk sinnelag å godta en dronning «av folket», som det heter. Hvorfor skal ikke, i et demokratisk samfunn, en ganske alminnelig pike kunne bli dronning? Er ikke det i pakt med den likhets-ideologi vi hyller?

Et slikt resonnement ser fullstendig bort fra det faktum at en fundamentalt ademokratisk ordning ikke blir det ringeste mer demokratisk ved en endring i rekrutteringsgrunnlaget. Arvefølgen, som utfra et prinsipielt demokratisk syn er det betenklig, anfektes ikke det minste av en slik endring.

Men dertil kommer at selve hensiktsmessighets-argumentasjonen for monarkiet bortfaller. Når det har vært godtatt,

vi hadde nær sagt også av prinsipielle motstandere, skyldes det jo nettopp at det for mange har fortonet seg som hensiktsmessig med en statssjef som så å si har stått utenfor spesielle interessegrupper i folket og derfor heller ikke har hatt forankring i bestemte kretser. Skal man først ha et personifisert nasjonalt symbol — og det er det kongen eller presidenten som er i de fleste europeiske land — kan det være en fordel at symbolet ikke er stridskapende.

Paradoksalt nok: Kongedømmet i Norge har på mange måter simpelthen motvirket framveksten av et spesielt hoffmiljø.

Det er nettopp det vi nå kan risikere å få. Gjennom tidligere ekteskap er det på sett og vis alt etablert kontakt mellom kongehuset og spesielle miljøer. Men tross alt: De to som tidligere har giftet seg borgerlig, har på en måte meldt seg ut av monarkiet. I kronprinsens tilfelle kommer også spørsmålet om den senere arvefølgen inn. Det vil, med tid og stunder, bli litt for mange som kan påkalle slektskap med landets konge og dronning. Vi vil — og det er psykologisk uunngåelig — få smuglet inn på oss et adelsskap bakveien.

Det er like bra å ta opp de forfatningsmessige problemene med en gang, utfra den betrakting at forutsetningene for et monarki ikke vil være til stede så svært lenge.

Republikken er, selvfølgelig, en alternativ statsform, med en president som forfatningens legemliggjorte symbol.

Men man kan jo også reise spørsmålet om vi ikke kan klare oss uten noen symbolikk i tronstolen. Hverken konge eller president er strengt tatt nødvendig.

J. N.

FREMMED FUGL I SKJÆRGÅRDEN

TEKST:
ODDVAR MUNKSGAARD
FOTOS:
JAN A. JOHANNESEN

De bor på Merdø — en perle av en øy like utenfor Arendal. Her har Wilson slått seg til med kona Tsiu Yuk fra Hongkong.

En fremmed fugl i den sørlandske skjærgård er hun. Fra solvarme, dampende, overbefolkede Hongkong er hun kommet til norsk vinter og grissgrøndt land. Men på Merdøtripper hun rundt i et maritimt hus og setter tøflene fram for sin ektemake.

— Husband, sier hun.

Husbonden er Norges siste Kapp Horn-farer, albatrossen John Aage Wilson, skipsreder og sjøkaptein, mannen som virkelig gjorde sin guttedrøm, bygget en seilskute og rundet gjennom storm og sjø og med uøvet mannskap det fryktede forberg.

— Jeg hadde hørt far og bestefar snakke om Kapp Horn. Jeg ville gjøre dem bedriften etter, sier han.

— Husband, sier vesle fra Tsiu Yuk, av Wilson kalt Alice.

Hun trekker skinnkraven godt opp rundt nakken på sin ektefelle, liten og never, men full av

velvilje og omtanke for sin mann. Wilson selv er en mann i sin beste alder, nygift og i havn. Til og med i havn på Merdø ved Arendal, hvor far er født — og bestefar og oldefar.

— Ingenting er som Sørlandet og Merdø. Her vil han bo med sin 17 år gamle Tsiu Yuk. Forretningen i Chile passer broren som leder for en stab av norske funksjonærer.

— Jeg kommer bare til å reise over av og til og kanskje følge byggingen av en ny båt i Europa eller Japan. Ellers kan jeg pusle med forretninger på si fra Arendal og Merdø. Jeg har jo «Regina» her.

«Regina Maris» sliter i fortøyningene i Kolbjørnsvik på Hisøy — og vil ut igjen. Det males og snekres ombord. Lasterrommet er blitt en ruff for 8, og lugarene er blitt flere.

Og selv om Merdø er «hjemme», så ruller ikke John Aage Wilsons

sjømannsblod ennå så stille at han kan sitte på sin øy og nyte rikdom og lykke i en komfortabel rå. I begynnelsen av april en gang setter han foten på «Regina»s dekk. Han vil til Middelhavet. Tyske filmselskaper — og svenske — er interessert i barkentinen som rolleinnehaver i seilskutefilmer.

Selv har han også et lite filmselskap, sitt eget lille team fra Kapp Horn-ferden. Foreløpig har man satt i produksjon tre 45-minutters TV-filmer, 10 mindre kinofilmer og en film fra Arendal, alle med «Regina Maris» som midtpunkt.

— Men vi kan jo ikke fortsette med det hele tiden. Jeg kunne godt tenke meg å lage noe annet. Små cowboy-filmer f. eks., sier han.

Skjønt alt dette henger i luften. Egentlig er barkentinerens fremtid usikker. Salg er på tale. Pengene som ligger i den kan omplas-

seres og gi god fortjeneste. Men herregud så glad han er i denne skuta. Blikket glir kjølent over rigg og rær, mens lille fra Alice Tsiu Yuk uverfaret og beskjedent kvittrer sitt «husband» til spørsmål om liv og gjøremål for henne hvis og når hun skal dele «owners cabin» på ferd mot sør.

For et miljø for en liten kinesisk porseleksdukke. Hun virker nærmest som en nipsjjenstand, sart og nydelig, egnet på skipperens buffet. Han behandler henne også slik, men som nips i ethvert sjømannshjem — hun faller inn mellom karske gjenstander, som pipebord og skute-modeller og sjeldne gjenstander hentet hjem fra fjerne strender gjennom et langt sjømannsliv. Selv er hun kanskje den sjeldneste.

Dette huset som Wilson kjøpte for 5 år siden, er blitt øyas mest solide, best utnyttede og med det mest praktfulle hageanlegg. Det

Skipstrederen, sjøkaptein og Kapp Horn-farer John Aa. Wilson har slått seg ned på Sør-

landet med sin kone fra Hongkong. Men stadig legger han planer for seg og «Regina Maris».

— Herlig å være gift med, disse kineserinnene, sier Wilson — de tenker utelukkende på mann og hjem.

ligger med «tean i tanga». Ved Steinbrygga med det gamle skipsankeret, kan Wilson fortøye sin nybyggde cabin-cruiser, en solid trebåt med kobberhud mot is i havna — og med en 165 hesters motor. «Tsiu Yuk» heter fartøyet, oppkalt etter den lille kineserpiken han giftet seg med, på norsk og kinesisk vis, i Hongkong en gang i fjer.

— Å, jeg har mange planer, sier Wilson. Det er en svær kjøpmesse for film i Milano fra 18.—22. april. Dit vil jeg. Så er det internasjonal kongress for Kapp Hornere i Juan les Pins i Frankrike 30. mai — 2. juni. Der vil jeg ankre opp med «Regina Maris». Hvis det altså blir filming i Middelhavet — og det gjør det nok. Siden, i august, vil vi kanskje delta i skoleskipsgattaaen fra Göteborg over Fair Isle i Skottland til Kristiansand. Det skulle iallfall vært liddelig moro.

Han drages åpenbart mellom salg og seiling og film. For når filmfolkene rygger ombord blir det liv i skuta igjen, om ikke så uhorverlig med fortjeneste akkurat. Forretningsmannen og romantikeren blir motstykker i et lite sjeldelig drama.

— Vi kunne nok gjøre noen penger på henne, seile henne fra havn til havn med passasjerer ombord, en slags cruisefart for eventyrlystne pengefok. Men jeg kunne ikke orke å være skipper under slike forhold, sier han.

Unektelig er han pengemann så god som noen selv. Og han bruker pengene sine. Forretningene i Santiago de Chile er vokst trutt og jevnt siden han i 1949 flyttet dit. Rederiet er en del av dem, og består av to bullkarriere som nå kanskje blir supplert med et tredje fartøy.

Rederiet er også det opprinn-

lige, grunnlaget for det hele. Fareren var skipper og ble reder. Wilson betrakter sin forretnings som en fortsettelse av det gamle rederi. Han gikk selv til sjøs i begynnelsen av 30-årene og ble dypvannsseiler så god som noen. Men ikke i familierederiet.

John Aage Wilson flyttet til Oslo. Det gamle rederiets to fartøyer gikk tapt under siste krig. Han kjøpte et nytt av staten da krigen var slutt, men flyttet så til Sør-Amerika hvor eventyret lokket ham.

Men i hjertet var han alltid arendalitt. På Merdø har han bygget seg et lite kongerike. Når saltsprøy i vinterstormvær tegner mønster på vindusrutene i det hvitmalte Merdø-huset kan han nok befinner seg hvor som helst på kloden, men han kan også være hjemme i sofaen i skipperstuen med fru Alice Tsiu Yuk som pusler rundt sin «husband» på kinesisk vis. Og når han er hjemme, så er hun det også, i dette underlige landet hun kom til for 3 måneder siden og hvor hun for første gang opplevde naturnomenet sne.

• Og om «Regina Maris» blir solgt eller skal ligge nye vintr i winteropplag i Kolbjørnsvik hvor mastene tegner sirkler mot himmelgrå, så har iallfall Wilson i sitt lille annekts, med gjesterom og badstue også en bar som han har fyldt opp med minner og gjenstander fra et seilskuteliv som få menn i hans alder har opplevd. Det er et museum, gudbedre. Forgitte piler, buer og pusterer fra indianerstammer i Amazonas indre, kunsthåndverk og klesstykke av papegøyefjær og i vev, inntrørkede menneskehoder og utskårne bruksgjenstander. Hver av gjenstandene har sin affeksjonsverdi — om ikke annet.

Baren er et rent museum. Gjenstandene er samlet av Wilson — litt etter litt på hans utallige reiser.

DENNE UKE: OTTO GRIEG TIDEMAND

Vi tar heisen opp åtte etasjer, og er på militært område i Storgata.

Forsvarsministeren sitter med ryggen til byen og har fredelig utsikt til et stort maleri av kone og barn. Det styrker forsvarsviljen. Hans forgjenger hadde pil og bue på veggen.

Nå blir det ingen opptrapping hos Otto Grieg Tidemand.

Den nye forsvarsplanen forutsetter en reell årlig økning av forsvarsbudsjettet på 2,5 prosent. I inneværende femårs-periode er som mulig.

Vi regner med det, vi regner med å foreta innskrenkninger som vil omfatte 1200 mann i løpet av

femårs-perioden. Vi har fem hovedstaber i toppen, — Forsvartstab, Hærens, Luftforsvarets og Sjøforsvarets overkommandoer pluss HV-stab. Alle disse samles nå i ett bytt på Huseby, og i den forbindelse vil vi få en ganske stor innsparing. Men naturligvis, det er aldri noen forsvarsminister som får nok til å føle seg sikker.

Vi må prøve å være så nøkterne

vært offensiv, hadde vi ikke hatt noe der å gjøre.

— Det er mye i den pakten som bare er ord på papir?

— Sikter De nå til Hellas, så ser vi det som en absolutt oppgave å virke for at de idealer vi setter høyest blir realisert innenfor alliansen. Vårt standpunkt til den greske situasjon er jo kjent.

— Og likevel er vi NATO-bundet til å samarbeide med juntaen?

— Jeg kan fra forsvarets side si, at vi ikke kommer til å skyte

Fredsarbeid kan være forsvarsinnsats, ja, — men det må ikke gå på bekostning av forsvar av vårt eget land. Det er vel nettopp det grunnlag vi har som selvstendig nasjon, som setter oss i stand til å skape fred i verden.

— Det har jo aldri lykkes, er det ikke på tide å prøve andre veier?

— Jeg tror ikke det finnes noen patentmedisin. Det skal langt og tålmodig arbeide til. Etter min mening er den mest

PÅ TOPPEN AV FORSVARET

Forsvarsplanen svinebinder ingen. Men det blir uhyre komplisert å endre den, dersom vi går ut av NATO, sier statsråden. Det er en eventualitet vi ikke har forberedt oss på.

den på 4 prosent. Det blir altså en nedtrapping av økningen. Og det er sikkerhetspolitisk forsvarlig, heter det, dersom den internasjonale situasjon i neste femårs-perioden stort sett utvikler seg etter slike linjer som det er grunn til å anta.

— Hva antar man om utviklingen?

— At den vil bli stort sett den samme, og ikke betinger forskyvning i den relative forsvarsevne.

— Det er rart, for en legmann som synes det stadig skjer ting som krever nyvurderinger?

— Vi vurderer det slik, at vi har sett en del symptomer som tyder på avspenning, uten at det har ført til redusert aktivitet. Rustningsnivået er større enn noensinne. Vi håper å kunne redusere noe, uten at det går ut over effektiviteten, ved å kompensere med rasjonalisering.

— Det skulle ligge godt til rette for rasjonalisering i forsvaret?

— Det pleier jo ikke å være forsvarsdepartementet som får føle sparenkniven?

— Vi kan sammenligne. Svenske bruker 7 milliarder og vi 2,3. Danskene, som har et område å forsvare som er like stort som Finnmark fylke, har et budsjet som er like stort som vårt.

— Er gerilja et aktuelt forsvarsbegrep?

— Jeg tror ikke det. Hvis en tenker på hvordan utviklingen har gått militært, så betyr gerilja enorme tap av menneskeliv.

— Er det ikke det krig betyr?

— Vårt forsvar holdes med den målsetting å prøve og få til en fredelig utvikling. Vi må skape etterskadel som ikke innbyr til overskridelse.

— Men via NATO gjør vi front mot et naboland?

— Nei, det ligger ikke noe ofensivt i NATO-pakten, det er en ren forsvarsallianse. Hadde den

på det felles NATO-skytefelt på Kreta i den nåværende situasjon.

— Hva med mer direkte fredsarbeit som et ledd i forsvaret?

— Vi har vårt FN-engasjement. Vi må skape et initiativ og et perspektiv, derfor går vi sterkt inn for FN's beredskap. Sammen med andre land har vi beredskapsbataljoner som kan stå klar på 24 timer. Men man må også sette FN-troppene i den situasjon at de ikke uten videre kan feies ut av et konfliktområde, som i Midt-Østen. Det må stå reell makt bak. Heldigvis, vi har ikke lenger vanskeligheter med rekrutteringen til FN-beredskapen.

— Hva kommer det av?

— Intenst arbeid fra departementet og ikke minst fra HOK. De som står i beredskap får en viss kompensasjon for det.

Vi har militærnektere som forlanger fredsarbeid. Har ikke fredsarbeid en nyttig plass i et utvidet forsvarsbegrep?

og søker en nedrustning som er gjensidig. Det er helt klart at situasjonen fra 1945 til nå har vært urovekkende praktisk talt i ett eneste sett og gir grunn til pessimisme. Det er bare ett å gjøre, fortsette og fortsette å søke fredeelige løsninger. Men vi må også innrette oss etter den situasjonen som hersker, det er bakgrunnen for at vi må ha et forsvar. Det sies at mange av oss har et 1940-kompleks. Det vi ønsker er at våre barn ikke får et 1940-kompleks.

— Men nettopp våre barn, den unge generasjon, distanserer seg i synet på vår sikkerhetspolitikk?

— Det er min erfaring, ikke minst bygget på kontakt med 25 000 mann pr. år, at ungdommen er meget positivt innstilt til forsvaret. Langt mer enn man får inntrykk av når en leser aviser og hører radio og fjernsyn. Den norske vernepliktige er en beskjeden kar med en meget bestemt vilje

TEKST: LISE WINTHER

til å forsvare sitt land. Det er et av de mest oppmuntrende trekk jeg har funnet i denne jobben.

— Forsvarsplanen forutsetter fortsatt tilslutning til NATO. Om nå opinionen mot NATO blir så sterk at politikerne må ta hensyn til den?

— Da må selvfølgelig planen omarbeides.

— En enkel sak?

— Nei. Det vil ha så vidtrekende konsekvenser for vårt forsvar at det blir en uhyre vanskelig operasjon.

— Har man forberedt seg på en slik situasjon?

— Nei. Jeg gjør oppmerksom på at Stortinget hvert år har forsvaret til behandling. Forsvarsplanen i seg selv svinebinder ingen. Det som tilskrives med en langtidsplan er de fordeler man oppnår ved en rasjonell drift. Man kan gå til anskaffelser med en økonomisk effektivitet som er en ganske annen enn det som er mulig hvis en skal anskaffe fra hånd til munn.

— Det hadde virket mer betryggende og tillitvekkende om myndighetene også hadde tatt andre alternativer enn NATO i betrakting?

— Jeg ser det slik at en først må vurdere den sikkerhetspolitiske situasjon. Der har regjeringen kommet til at fortsatt medlemskap i NATO er absolutt nødvendig, — og det er da rimelig at forsvaret planlegger med det for øye.

— Som forsvarsminister ser De utelukkende NATO-løsningen?

— Ja, jeg kan ikke se at noe annet er realistisk i vår nærværende situasjon.

— Man vet hva man har, men ikke...?

— Ja.

— Skal gutta trenes opp slik at de tåler å gjøre tjeneste i Nord-Norge?

— Det der er voldsomt overdrivet. Generelt sett er karene i utmerket fysisk form. Bli med ut på manøver og se selv.

FOTOS: JAN ERIK OLSEN

DAGEN DA BOMBEN SPRANG

Tirsdag den 19. mars kl. 11 kom den offisielle meddelelsen om at kronprins Harald hadde forlovet seg med Sonja Haraldsen. Disse bildene ble tatt på Slottet to timer etter forlovelsen ble deklarert.

Kronprins Harald er ikke kjent for å smile for mye — men denne dagen gjorde han ikke stort annet.

Velkommen til Slottet, sa kronprins Harald da Sonja Haraldsen ankom. Utenfor var det livlig.

Kronprinsen og landets vordende dronning kom ut på balkongen og vinket til en begeistret mengde.

DAGEN DA BOMBEN SPRANG

Det skjedde tirsdag 19. mars 1968
kl. 11, og det begynte med en melding til Stortinget: — Jeg har herved
den glede . . . at min kjære sønn,
kronprins Harald, i dag inngår for-
lovelse med frk. Sonja Haraldsen . . .

En lykkelig Sonja Haraldsen smiler idet hun forlater frisøren. Neste stopp er Slottet og slottsbalkongen.

Kong Olav sendte ut denne offisielle meddelse fra Oslo slott kl. 11 tirsdag 19. mars 1968:
— HKH Kronprins Harald har i dag inngått forlovelse med frøken Sonja Haraldsen.

Frøken Haraldsen er født i Oslo 4. juli 1937, er datter av avdøde Karl August Haraldsen, Oslo og hustru Dagny, født Ulrichsen.

Og dermed var forlovelsen offisielt bekreftet.

I flere år har aviser og blader både hjemme og ute forutsagt at kronprinsen ville forlove seg i nær framtid. Kandidatene har vært mange, tyske, danske, britiske og greske, men ser vi tilbake, går et norsk navn igjen som en rød tråd.

Og det ble altså en Oslo-dame ved navn Sonja Haraldsen, som verdenspressen gang på gang har jaktet på med svært lite hell. Derfor var forlovelsen også en let-

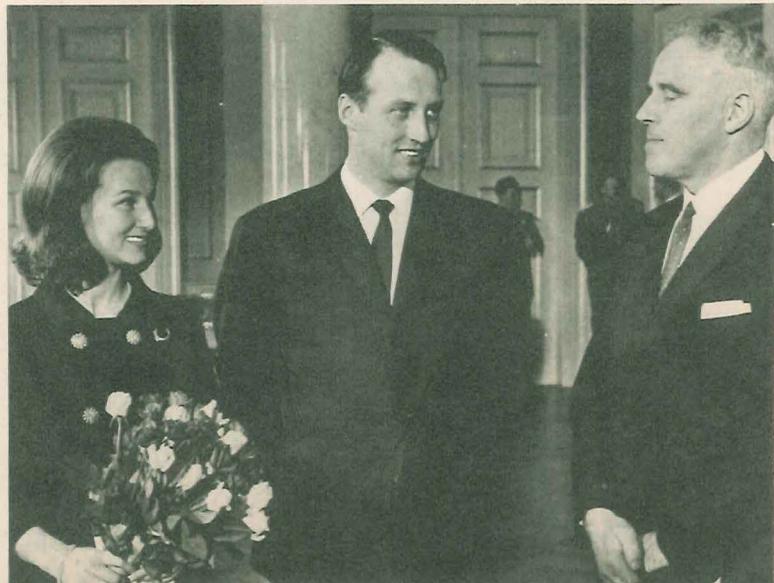
telse for pressefotografene. Endelig var det ikke lenger nødvendig å tilbringe weekenden under en solbærbusk i Tuengen — eller skygge henne gjennom hovedstadens gater i håp om et aldri så lite bilde.

Norsk Rikskringkasting hadde flere ekstrasendinger den dagen. Det var først direkte opptak fra Stortinget hvor presidenten leste meddelsen fra Kongen, deretter sendte radioen et tyve minutters

program, hvor parets viktigste data ble trukket fram.

Dagen ble travel for de to også. Allerede klokken elleve strømmet de første tilskuere oppover slottsbakken for å få et glimt av dem. Regjeringen avla visitt, hun måtte til frisørsalongen, og endelig klokken ett kunne hun vise seg på slottsbalkongen.

Og opp mot balkongen lød et tusentalls klick fra fotoapparatene.

På bildet til venstre ser vi Sonja Haraldsen på vei til Slottet, og til høyre ser vi en meget alvorlig statsminister Borten overbringe Regjeringens gratulasjoner. Det er visstnok bare statsministeren selv som ser ut til å være virkelig preget av stundens alvor.

FRA VUGGEN

Da de første ryktene omkring den eventuell fast forbindelse mellom kronprins Harald og frøken Sonja Haraldsen summet i hovedstaden for deretter å bli spredt rundt om i Europa, var det ytterst få som visste hvem den unge damen var. Hun var ikke akkurat noen offentlig person. hun hadde nærmest ført en anonym tilværelse. Nå gikk det ikke mange ukene før kravet om flere opplysninger og bedre fotografier meldte seg, og en liten klappjakt ble innledet. Senere har — med jevne mellomrom — folkets interesse kretset omkring piken, som Europas presse hadde utropt til Norges kommende dronning, men få opplysninger er sloppet ut.

Etter at forlovelsen ble kunn gjort fra Slottet tirsdag den 19. mars, har tilgangen til kildene vært bedre. Til og med Utenriksdepartementet har stensilert et flak med de viktigste opplysninger, så tørre som bare et departement kan framskaffé.

Sonja Haraldsen er jevngammel med kronprins Harald. Hun er født 4. juli 1937, han søndag 21. februar samme år. Hun er datter av avdøde Karl August Haraldsen, grunnleggeren av en av Oslos største konfeksjonsforretninger, og Dagny, født Ulrichsen. Sonjas familie på farssiden stammer fra det i sin tid så kjente rosikfestedet Olsbrygge i Helgen, Telemark, der hennes tippoldefar Gunnar Kjøstolsen i 1812 fikk bevilling av Frederik VI til å drive skysskiftestedet Olsbrygge og holde gjestgiveri.

Karl August Haraldsen følte sterke tilknytning til Helgen, og han korresponderete stadig med familien i bygden, spesielt under og etter krigen. Kusinen Aslaug Nesset forteller om Sonja Haraldsen at hun var bedårende helt fra hun var liten.

Sonja Haraldsen vokset opp i et godt og beskyttet miljø. Hun har to eldre søsken, eldstebroren Haakon, som er den daglige leder for firmaet i Oslo, og søsteren Gry,

Vi åpner denne billedkavalkaden med et foto fra 1940. Sonja Haraldsen, tre år gammel.

Kronprins Harald har valgt en kunnskapsrik, vakker og sporty norsk pike som sin livsledsagerske. Med en allsidig utdannelse og

sine personlige egenskaper skulle Sonja Haraldsen være vel rustet til å oppfylle de krav og oppgaver som vil vente henne fra nå av.

TIL SLOTTET

Syv år senere, og Sonja er blitt ti år og stor pike. Her hånd i hånd med en god venninne, frk. Turid Sandahl. (t. v. på bildet.)

Vi er kommet fram til 1950, og Sonja Haraldsen er nå blitt tretten år gammel og går på Slemdal folkeskole.

Aret etter, og denne gang i maritimt miljø. Sonja Haraldsen er, som sin tilkommende, en både ivrig og framfor alt — meget sakkyndig seiter.

gift Henriksen. Sonja er mye yngre enn sine søskener, og det ble naturlig at hun fant sine lekekamerater utenfor hjemmet. Na- boer husker henne som en sot og stillferdig småpike under oppvek-

sten på Vindern, hvor hun fremdeles bor sammen med sin mor i Tuengen allé 1 B.

Hun begynte på «Roll og Ihlen» skole like ved hjemmet i 1944, flyttet tre år senere til Slemdal

folkeskole og tok realskoleeksamen ved Ris i 1953.

Hun var ikke innstilt på videre teoretisk utdannelse etter denne eksamen, men snart grep kunn- skapstørsten henne på ny, og det

mange år på skolebenken. Ved siden av husmorskole i Bærum, som nærmest var av mer praktisk enn teoretisk natur, har hun bak seg examen artium som pri- vatist, halvannet år på kostskole

Sonja har begynt på Riis skole. Dette skjedde i 1951. I 1953 avla hun så eksamen ved den samme skole.

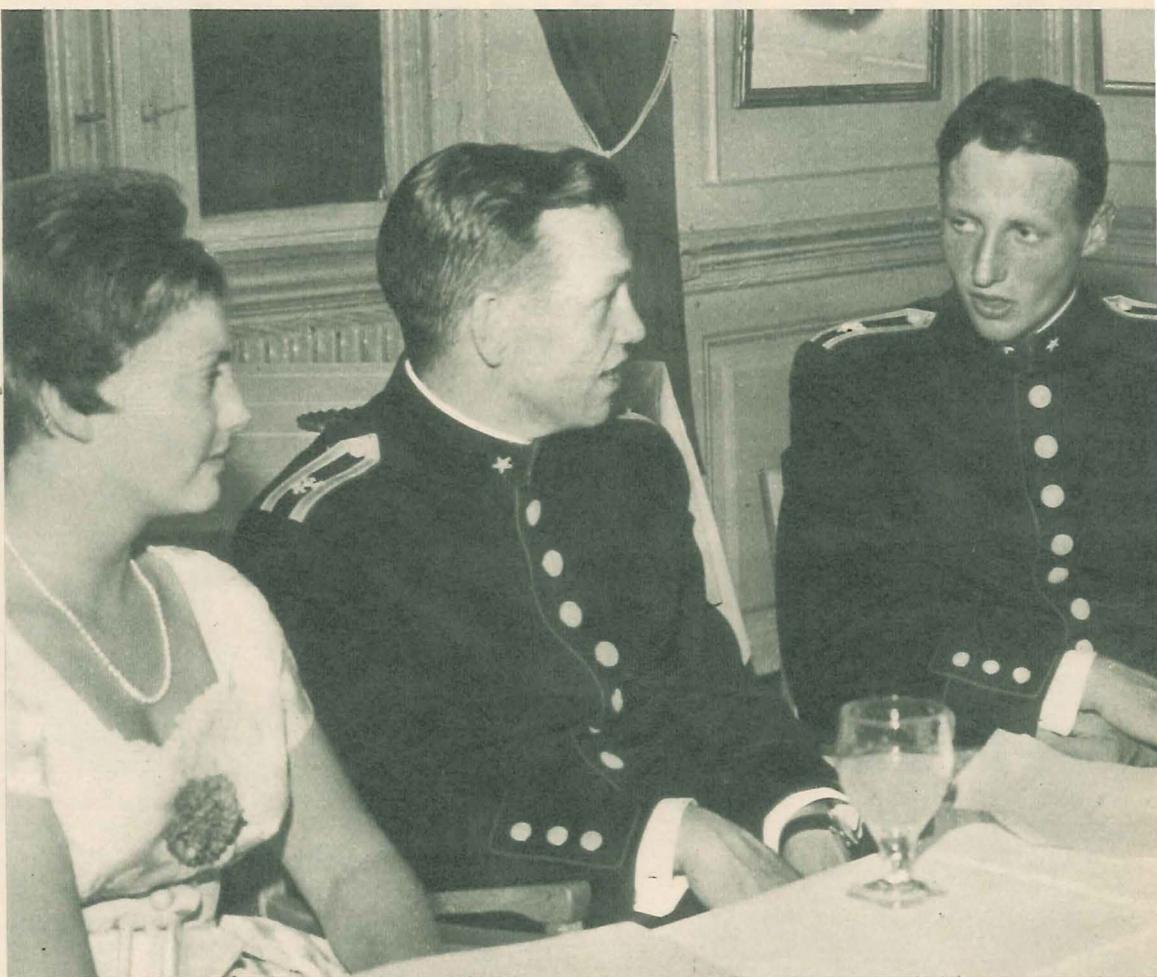
Unge Sonja er nå blitt en voksen dame og er her fotografert i et selskap. Bildet stammer fra 1955. Hun var da atten år gammel.

Sonja er blitt voksen og rykter om henne og H

Sonja Haraldsen reiste i 1958 til England og ble elev ved Miss Fereday School of English i Cambridge, hvor også dette fotografiet stammer fra.

Aret etter deltok hun i et kadett-ball på Krigsskolen sammen med kronprins Harald. Nå begynte

i Sveits, studier i England, og nå studerer hun kunsthistorie ved Universitetet i Oslo. Hun har avgjort mellomfagseksamen i engelsk og fransk, og under et kort opphold i London i forrige måned, benyttet hun tiden flittig til å studere kunst i museene.

Kronprins Harald er den fødte diplomat. Da slottet holdt den første pressekonferansen etter krigen, ble han spurt om Sonjas ferdigheter som kokke.

— Jeg har overlevet.

Frk. Haraldsen er ikke vant til å stå ansikt til ansikt med godt og vel ett hundre sultne journalister og fotografer. Hun har hatt dem etter seg, riktig nok, men å måtte besvare all verdens spørsmål, enten de nå kom på et av de skandinaviske språk eller engelsk og fransk, det er ikke bare festlig.

Generalprøven besto hun med glans, og de fremmøtte forsto at kronprins Harald har valgt en kunnskapsrik, vakker og sporty norsk pike. Med den allsidige utdannelse og de verdifulle personlige egenskaper er hun vel rustet til den uhyre krevende oppgave som landets første dame.

— Det spekuleres over hvilken

Vi hopper fram til 1962, og presenterer samtlige elever ved Rosenvilde Husmorskole i Bærum. En

Harald summer i Europa

ryktene å spre seg, men ingen visste hvem den unge damen var.

Nok et glimt fra ballet i 1959. Kronprinsen er kadett-fenrik. Den 28. aug. mottok han sitt vitnesbyrd, og også da var Sonja ved hans side.

pil peker mot Sonja Haraldsen. Slik så hun altså ut den gang.

To glimt fra 1967, året da ryktesflommen virkelig brusste. Til høyre er hun fotografert i England, og nederst i en hytte inne i Setesdalen.

Kronprins Harald var på fransk besøk hos familien Haraldsen dagen etter forlovelsen, og samme kveld holdt kong Olav selskap.

To lykkelige, smilende mennesker, øverst kronprins Harald og nederst en lykkelig og smilende Sonja, fotografert på Slottet dagen etter.

Reportasjene om forlovelsen er laget av:

Sverre A. Børretzen, Aage Storløkken, Ivar Aaserud og Jan Erik Olsen (fotos) og Lise Winther, Oddvar Dahl, Oddvar Stølen og Harald Røst.

To mennesker møttes,

tittel Sonja Haraldsen vil få?

— En ting er i hvert fall sikert, hun blir min kone.

— Når bestemte De Dem for å gifte Dem med frk. Haraldsen?

— Det husker jeg ikke, men det var i år.

— Hva er Deres yndlingsblomst, frk. Haraldsen?

— Fresia.

— Skal Sonja være med til Mexico?

— Først må jeg kvalifisere meg.

og skjønn musikk oppsto i deres hjerter

— I hvilken kirke skal bryllupet finne sted, Domkirken eller i Asker?

— I min kirke, da? spurte Sonja.

— Er forloverne bestemt?

— Ikke ennå.

All verdens merkeligste spørsmål skulle besvares. De to på de røde stolene i den lille festsalen beholdt fatningen hele tiden. Selv under et provoserende spørsmål fra en svensk journalist, beholdt de balansen.

— Dere har elsket hverandre i ni år, hvorfor forlovelse og bryllup i år?

— Det har vart lenge nok, sa kronprinsen.

Og vill latter i den lille festsal.

Hvordan reagerer hun selv på

alt oppstusset. Hun sa det på denne måten:

— Jeg føler det nokså merkelig, det er som å stå på siden av en selv. Man tror ikke at det plutselig er blitt en realitet, men det er det jo.

FRA TELEMARK

**Frk. Haraldsens slekt på farssiden
stammer fra Telemark. Aktuell
bringer her en orientering om hen-
nes slekt og viser bilder av det
stedet hvor bestefaren var født og
det godset hvor hun og kronprins
Harald flytter inn etter bryllupet**

Dette er Sonjas oldeforeldre, Harald Gunnarsen og hans hustru Aslaug Halvorsdatter, født Jæntvedt. De drev Olsbrygge fra 1847 til sønnen Gunnar overtok i 1876.

Dette er den gamle stua i Olsbrygge, der Sonjas bestefar Halvor Haraldsen var født og vokste opp. Den gang var stedet roskiftestasjon og gjestgiveri.

TIL SKAUGUM

Og dette er Skaugum, som Olav har skjenket sin sønn og sin kommende svigerdatter, som har fått lov til selv å bestemme hvor skapet skal stå, og med det mener vi møbleringen av huset.

Vi presenterer fra Dagny Haraldsen foran et maleri av sin mann, Karl A. Haraldsen. På flygelet står det fotos av hennes barn og barnebarn. Ytterst til høyre gjenkjenner vi Sonja.

Det er et langt sprang mellom den gamle stua i Olsbrygge i Telemark og storgården Skaugum i Asker, hvor kronprins-paret flytter inn etter bryllupet til høsten en gang. Den lille stua og det storslattede godset representerer ikke bare et sprang i tid, men de viser også forskjellen mellom de enkle kår Sonjas slekt levde under for mange, mange år siden og det liv som stormannen alltid har ført.

Hennes familie stammer fra Olsbrygge, et hvilested og gjestgiveri for telemarkinger som reiste til eller kom fra byen med robåt på Norsjø. Oppsitterne på Olsbrygge skysset til Marodden i Mælum og til Skiftenes i Sauherad, og de første et gjestfritt hus med fulle rettigheter, det vil si — de kunne bare servere hjemmebrygget øl. Brennevin måtte bygdefolket kjøpe i Skien.

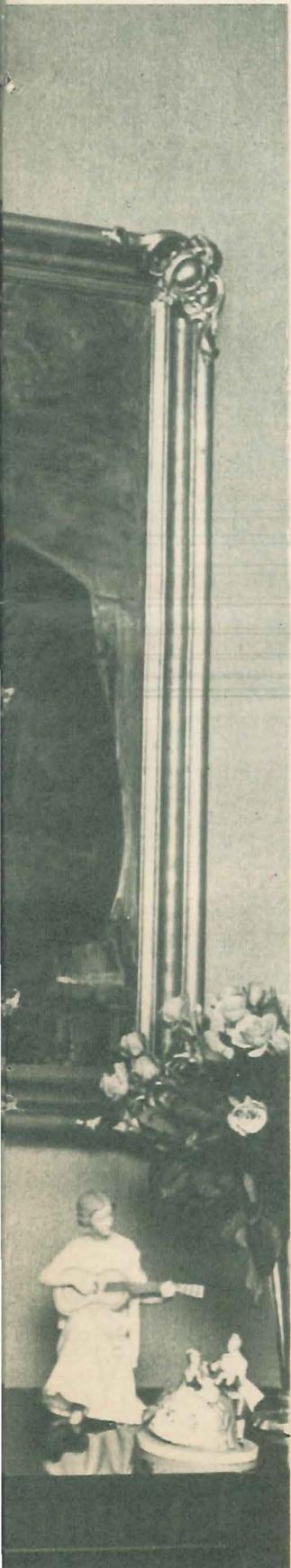
Sonjas tippoldefar på farsiden var Gunnar Kjøstolsen, som i 1812 fikk bevilling av Frederik VI til å drive skysskiftestedet Olsbrygge og holde gjestgiveri. Harald Gunnarsen, som var Sonjas oldefar, var gift med Hanna Jøntvedt. De fikk seks barn, og Sonjas besetefar var den fjerde. Han dro tidlig ut og tok seg arbeid på båtene i Telemarksvassdraget og ble skipper på Løvenskiold Fossumbåten «Speed». Senere kjøpte han gårdsbruk på Fossum i Gjerpen og hadde en tid også bruket Huset ved Bergan i Mælum. Halvar giftet seg i 1879 med Carete Josefine Nielsen fra Brevik, og med henne fikk han seks barn.

Sonjas far ble født mens familien bodde på Huset i Mælum. Han dro til Oslo, arbeidet seg opp startet firmaet Karl A. Haraldsen i Storgaten. Han giftet

seg 22. mai 1920 med Dagny Ulrichsen, som han fikk tre barn med.

De siste årene har ikke familiene Haraldsen i Oslo hatt videre forbindelse med slektingene i Telemark, selv om det har vært kontakt mellom familiene. Karl A. Haraldsen sto stadig i forbindelse med sin kusine, fru Aslaug Nesset, inntil sin død i 1959, og etter den tid har fru Dagny holdt kontakten ved like.

Den gamle stua i Olsbrygge er ikke lenger skysstasjon. En dame fra Skien har kjøpt huset og benytter det nå som hytte. Den ligger nydelig til ved en av de mest idylliske og fredelige steder langs Nordsjøs vestside. Et stille og rolig sted, men det spørs om Skiensdamen får fred når ferietiden tar til og turistene stanser opp for å fotografere stedet.

SEILEREN

Kongprins Harald er, som sin far, en ivrig sportsmann. I den lille filmmontasjen om kronprinsen, som fjernsynets «Dagsrevyen» sendte tirsdag 19. mars, var det mange innslag fra forskjellige idrettsarenaer, med kronprinsen både som tilskuer og deltaker.

Kong Olav er selv en entusiastisk seiler, og han sørget for at sønnen fikk sin egen seilsnekke allerede i ni års-alderen.

Og dermed var det gjort. Kronprinsen stortrivdes i båten, han

lærte å manøvrere den, og snart meldte kravet seg om en større og bedre båt. Det fikk han også, en 12,5 kvadratmeter, med det norsk-klingende navnet «Fram». Men denne båten deltok han i flere regattaer gjennom hele 10 år. Da kronprinsen fylte 21 år, altså for ti år siden, fikk han av medlemmene i Kongelig Norsk Seilforening (KNS) en 5,5 meter, og med den seiret han senere i den internasjonale konkurransen om Øresund-pokalen under seilasene ved Hankø. Denne seieren ga med

et slag kronprinsen ry som en førsteklasses seiler.

Denne seieren resulterte i at han ble uttatt til å representere Norge ved olympiadene i Tokio i 1964. Det ble en 7. plass, en hederlig plassering. Han ble dermed den nest beste norske deltaker ved de olympiske leker det året. Turneren Harald Wigaard ble som kjent 6. mann og knep Norges eneste poeng. Ett år senere, i 1965, ble kronprinsen nr. 3 i verdensmesterskapet i seiling i Napoli i 5,5 meter-klassen.

Kronprins Harald er en dyktig seiler og har deltatt i de olympiske leker. I dag er han vår beste seiler i 5,5 meter klassen, og har vunnet en rekke seire.

Kronprinsen er fremdeles en ivrig seiler, en interesse han deler med sin tilkomne, frk. Sonja Haraldsen, som gjennom flere år har dyrket nettopp denne sporten.

Den norske konge-familie har alltid vært levende opptatt av idretten, og ved alle større stevner møter den fram for å følge idrettsungdommens dyst på arenaen, enten det nå gjelder vinter- eller sommeridrett. Den tradisjon som kong Haakon VII innledet, og som kong Olav V følger, vil bli bevart også i årene som kommer.

Glimt av kronprinsen som aktiv seiler. Han ble nr. 3 i verdensmesterskapet i 1965. En seier han setter høyt var da han vant Øresund-pokalen. Disse bildene er fra kongefamilien sommersted Blokberg på Hankø. T. h. får han en seilerpokal av sin far.

EN PRINS VOKSER OPP

Søndag 21. februar 1937 ble en prins født på Skaugum, storgården i Asker. Det var prins Harald, den første gutt født i en norsk kongefamilie siden 1370. Denne historiske begivenhet ble feiret over hele landet.

Den 19. mars i år feiret landets befolkning en annen stor begivenhet. Da kom den gledelige melding fra Slottet om at forlovelse var inngått mellom kronprins Harald og frk. Sonja Haraldsen, og samme dag fortalte kronprinsen at kongen hadde tildelt ham og hans tilkommende Skaugum, som tas i bruk etter bryllupet til høsten. I pakt med det norske kongehus' demokratiske innstilling har kronprinsen fått sin utdannelse ved offentlige skoler på lik linje med annen norsk ungdom. Han gikk på vanlig norsk folkeskole uten å bli satt i noen særstilling, fortsatte i den høyre skole og feiret examen artium og russetiden på tradisjonell måner, sammen med sine skolekammerater. På den nærmest obligatoriske russeturen til København overnattet han på flatseng sammen med tyve andre ungdommer.

Kronprinsen hadde kanskje en liten fordel fremfor de andre da han var elev ved Oslo Katedralskole. Han ble kjørt til og fra skolen. Dessuten hadde han en livvakt, som ble plassert i bøttekottet mens kronprinsen var til undervisning, og når gymnasiasisten løp orienteringsløp, måtte livvakten løpe etter. Kronprinsen løp meget, også rundt kvarteret med body-garden i hælene — sikkert til stor glede for klassekameratene.

Kronprinsen var fraværende tre ganger mens han var elev ved Katedralskolen. Det var da hans mor, kronprinsesse Märtha døde, under hennes begravelse og siste gang etter tentamen i 5. gym., da han var syk.

Det fortelles at kronprinsen var en pliktoppfylende og samvittighetsfull elev, at han måtte ha med melding hjemmefra hvis han møtte uforberedt og at han tok en god eksamen.

Dette sjeldne bildet er av daværende kronprins Olav og lille prins Harald, fotografert på Skaugum i januar 1939.

Kronprins Harald er norsk i sinn og er åpen og naturlig, lett å omgås skinn. Han er Norges kronprins. Han og kjent for sitt alltid gode humør.

Til venstre kronprins Harald sammen med sin mor, kronprinsesse Märtha — og på hesteryggen på Skaugum i slutten av jan. 1939.

To historiske bilder. Vi ser statsminister Johan Nygaardsvold sammen med daværende kronprins Olav og hans tre barn, Harald, Ragnhild og Astrid. Bildet ble tatt i Amerika i 1941. Til høyre prins Harald i Maryland, han var da sju år gammel.

En stor dag. Vår kongefamilie er vendt tilbake etter fem års landflyktighet. Kong Haakon, kronprins Olav, kronprinsesse Märtha, Astrid og prins Harald. Hele Norge sang og jublet.

Kronprins Harald, fra barn til voksen,

Kong Haakon VII fyller åtti år, og prins Harald gratulerer på kongsgården Skaugum. Kort tid etter dette feiret han russetiden.

13. januar 1959: Kong Olav og kronprins Harald åpner det 103. ordinære storting. Kronprinsen er nå blitt myndig. Corps diplomatique var sterkt representert ved denne høytidelige anledning.

Etter den søte russetid begynte den sure svie. Militærtjenesten ventet. Også her gikk han inn som en vanlig elev ved befalsskolen, delte rom med andre elever og vasset i samme søla. Etter endt utdannelse, ble han opptatt ved Krigsskolen i Oslo, og ble uteksaminert som nr. 8 av 24 elever. Dette skjedde i august 1959. Kronprinsen var da 22 år gammel.

Det fortelles mange episoder fra kronprinsens brakketilværelse. De fleste husker den noe pinlige hendelse da han som ka-

dett ble avvist fra en småby-restaurant fordi innehaveren ikke likte uniformer. Det fortelles også at mens han gikk på befalsskolen, kjøpte han et armbåndsur på avbetalning.

Vi har hoppet over viktige år av kronprinsens liv. I 1939 besøkte han og hans foreldre USA. Året etter angrep tyskerne vårt land, og kongefamilien måtte flykte. De kongelige drømte ikke i 1939 om at de få måneder senere skulle vende tilbake til USA — denne gang som flyktninger.

Svært mange husker gledes-

Kronprins Harald er vår idrettsprins. Han er en sporty kar, og han er ofte premiert, spesielt som seiler. Her ror han for Oxford i 1961. Han liker godt å ro — men synes det er enda morsommere å seile.

dagene

sommeren 1945 da hele kongefamilien seilte inn i Oslo havn og ble mottatt på Honnør-brygga. Kongen, kronprins Olav, de to prinsessene og en alvorlig prins. De var tilbake igjen.

Det er mange merkedager i en kongelig persons liv. Dette må ha vært en av dem. Det finnes mange flere. Fredag 27. september 1958 var han til stede i statsråd for første gang. Kong Olav sa i den anledning til tronarvingen:

— Ta ikke standpunkt uten å ha hørt dine rådgivere. Dette rådet ga kong Haakon ham, og

kong Olav har fulgt rådet og bedt sonnen også følge det.

Tirsdag 13. januar 1959 sto han for første gang i Stortinget. Han var myndig.

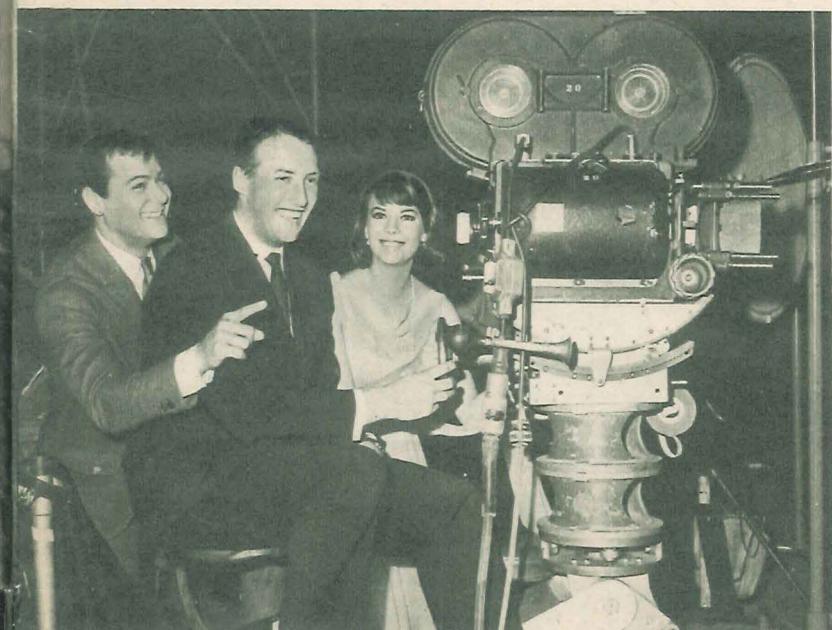
Den 10. oktober 1964: Kronprinsen er flaggbærer for den norske troppen under innmarsjen til åpningen av de olympiske lekene i Tokio. Han var selv aktiv deltaer under lekene og ble nr. 7 i 5,5 meter-klassen.

Vi tar med en liten historie fra seiler-miljøet. Sammen med noen venner besøkte han en restaurant på Hankø og bestilte en tørr Mar-

fra lek til ansvar

Først militære med alt blodslit det fører med seg, deretter statsråd med far Kong Olav. Begge disse ting var store begivenheter i vår kronprins' liv.

Kronprins Harald er på besøk i filmbyen Hollywood. Her ser vi ham sammen med Tony Curtis og Natalie Wood i filmstudio. T. h. ser vi ham sammen med Engan og Brandtzæg under OL i 1964.

tini. Da serveringsdamen oppdaget at kronprinsen var sammen med gjestene, ble hun så forfjamset at hun simpelthen glemte å servere ham. De andre fikk imidlertid hvert sitt glass, de ble løftet og en skål ble ønsket. Da kvad kronprinsen: — Dette er jamen den tørreste martini jeg noen sinne har opplevd.

Kronprins Harald har flere ganger representert sitt land, han er en god ambassadør for Norge. Utallige har hans oppgaver vært, men han har løst dem til alles til-

fredshet. En av de aller største var kanskje i 1966, da han var formann i hovedkomiteen for VM på ski i Oslo, den gang Norge tok alt som takast kunne. Den 16. februar kunne han ønske sin far, H. M. Kong Olav, alle aktive, ledere og funksjonærer velkommen. Dette var innledningen til et stor-slått arrangement, en prøve som kronprinsen og hans stab besto med glans.

Kronprinsen er en utmerket representant, for det offisielle Norge og for idrettsungdommen.

KONGEDØMMET

Går det mot republikk i Norge? Vi har stilt et spørsmål til Stortingets 150 representanter, og spørsmålet lød:

Innleder kronprinsens giftermål slutt-kapitlet om det norske monarkiet ... ?

— HVA NÅ?

Jonas Enge (A), Nordland: Ja, i høy grad er det mulig, selv om det kan ta tid. Kongedømmet er likevel i ferd med å overleve seg selv, og dette kan bidra til avskaffelsen.

Osmund Faremo (A), Aust-Agder: Det gjør ingen forskjell om kronprinsens ektemake har blått- eller kjøpmannsblokk i årene.

Rolf Fjeldvær (A), Sør-Trøndelag: Ja. Naturlig om kongrekkene avsluttes med Harald. Jeg frykter for at vi får en ny halvadel.

Thor Fossum (A), Akershus: Ja. Man kan ikke opprettholde kongelige privilegier og ha borgerlig giftermål. Men så lenge vår nåværende konge lever, er spørsmålet ikke aktuelt.

Valter Gabrielsen (A), Finnmark: Jeg tror ikke det, men vi får se utviklingen an. Fornuftig av Harald å gifte seg med en norsk jente.

Olav Gjærevoll (A), Sør-Trøndelag: Ja, er jeg redd for. Vårt monarki har funget utmerket. Tar man bort det tradisjonelle som knytter seg med det, faller grunnlaget bort.

Lars Holen (A), Hedmark: Ja, absolutt. En hel rekke mennesker blir i slekt med kongehuset. Det vil bli vanskelig å trekke skillelinjer selv om viljen er aldri så god.

Torger Hovi (A), Oppland: Det er noe tidlig å uttale seg, men det er et stort spørsmål som har rykket oss inn på livet.

Nils Hønsvald (A), Østfold: Nei. Det var på tide at de fikk hverandre. Det betyr et sterke bånd mellom kongehus og folk at en ung, norsk pike blir kronprinsesse og dronning.

Nils Jacobsen (A), Troms: Giftermålet vil foranledige debatt, men å si hva konklusjonen blir, det får bero enda en tid.

Guri Johannessen (A), Buskerud: Behøver ikke ta stilling til spørsmålet monarki/republikk før Harald skal overta. Min umiddelbare reaksjon: Haralds etterkommere kan ikke få arverett.

Martha Johannessen (A), Østfold: Nei. En frisk norsk jente er like bra som en utvannet utenlandske prinsesse. Men det galt når hun allerede tituleres vordende dronning.

Arvid Johanson (A), Østfold: Tror under alle omstendigheter monarkiet for eller siden vil bli avviklet. Ikke umulig at Harald blir vår siste konge.

Håkon Johnsen (A), Sør-Trøndelag: Det vil tiden vise.

Harald Løbak (A), Hedmark: Det berører på om man finner den riktige konstellasjonen utforming og avgrensning av generalmenns funksjoner. I så fall er demokratiseringen akseptabel.

Sverre Løberg (A), Telemark: Ja. Skal den styrken som monarkiet fikk i folket under krigen, svekkes, må svekkelsen komme innenfra — og det er det som nå skjer.

Per Mellesmo (A), Oppland: Nei. Demokratiseringen bør også gjelde kongehuset. Problemet blir arveretten etter Harald, men jeg tror kongedømmet i mellomtiden blir avskaffet.

Finn Moe (A), Oslo: Jeg tror kongedømmet er på vei ut, på lang sikt, av mange grunner. Giftermålvanske spiller ikke noen vesentlig rolle. De bidrar, men er ikke avgjørende.

Peter Kjeldseth Moe (A), More og Romsdal: Ja. Når kongehuset har slått inn på denne linjen, med borgerlig innblanding, er det begynnelsen til slutten.

Margith Munkebye (A), Nordland: Ser ikke bort fra at dette kan bety opplosning av kongedømmet. Litt betenklig å få en halvadel, med den borgerlige innblanding.

Sunniva Hakestad Møller (A), Rogaland: Nei, det gjør ingen forskjell så lenge Norge har oversyn over konsekvensene. Men en kan ikke se bort fra at det kanskje nærmer seg slutten.

Arne Nilsen (A), Hordaland: Vanligvis å si for en har oversyn over konsekvensene.

Kåre Stokkeland (A), Møre og Romsdal: Ja. Når borgerligheten nå trekkes inn i kongehuset på denne måten, bør kronprins Harald ta konsekvensen — og ikke bli konge.

Reidar Strømdahl (A), Buskerud: Det er ikke usannsynlig at dette giftermålet kan være det første skritt mot slutt-kapitlet om monarkiet. Men det er ingen gitt å svare kategorisk.

Johan Støa (A), Nord-Trøndelag: Min personlige mening er at Harald kan fortsette, men at fruen ikke får status som dronning og neste generasjon ikke arverett.

Anders Sætersøy (A), Møre og Romsdal: Etter det autoritetene sier, er svaret nei. Men på lengre sikt er nok den borgerlige innblandinga innledningen til slutt-kapitlet.

Haldis Tjernsberg (A), Hedmark: Nei. Jeg synes det er bra at ikke mannsfolka blir alene på Slottet. Men tittelen hennes må bli gjenkjent.

Steffen Toppe (A), Hordaland: Ja. Grunnlaget er foroverlevd seg selv. Derved intet uformelt aktivitett om vårt næværende kongehus.

Thorstein Treholt (A), Oppland: Ja. Monarkiet har overlevd seg selv. Derved intet uformelt aktivitett om vårt næværende kongehus.

Ingvald Ulveseth (A), Hordaland: Det behøver det ikke. Giftermålet vil nok føre til en vurdering av spørsmålet. Men det viktigste er, tror jeg, hvordan kongehuset selv vil markere seg ..

Johan Andersen (A), Vestfold: Jeg pleier ikke å blande meg bort i hvem som girer seg med hverandre.

Sverre Andresen (A), Buskerud: Ønsker vi å ha kongehuset som et samlingsmerke — bør det ikke spille noen rolle med borgerlig innblanding. Kan være bra med Telemarksblod.

Ingvar Bakken (A), Østfold: Ja, om så skjer ser jeg det ikke som noen ulykke. Tvert imot, det går mot en naturlig avvikling, selv om det norske kongehus nytt popularitet.

Trygve Bratteli (A), Oslo: Det er bare en ting å svare, hvis man skal være saklig: Det kan ingen vite i bryllupsåret.

Ragnar Christiansen (A), Buskerud: Ja. Fordi monarkiet som statsform vil bli avviklet i alle fall.

Otto Dahl (A), Hedmark: Nei, ikke nødvendigvis. — Derimot gjorde kong Haakon en feil da han lot prinsesse Astrid og Ragnhild beholde sine prinsesse-titler.

Edvard M. Edvardsen (A), Rogaland: Ja. Det er riktig at kronprinsen gifter seg med hvem han vil, men vi kan ikke regne med at kongedømmet opprettholdes på denne måten.

Gunnor Eker (A), Vestfold: Min første reaksjon var at dette betyddet slutt på kongedømmet. Men det er avhengig av hva hennes status kommer til å bli.

Leif Granli (A), Nord-Trøndelag: Ingen kommentar.

Sigurd Hamran (A), Nordland: Vansklig spørsmål. Riktig at kronprinsen girer seg med den han er glad i, og vårt land har vært lykkelig med monarkiet. La tiden søre.

Guttorm Hansen (A), Nord-Trøndelag: Ja. Min mening er at monarkiet er et irrasjonelt fenomen. I det slike måneden gjør det rasjoneit, da er det ikke det fenomenet lenger.

Kåre Hansen (A), Troms: Nei. Hvis det ikke finnes noe i forfatningen til hinder for at frk. Haraldsen kan bli dronning, må vi også kunne godta hennes arvinger på tronen.

Jens Haugland (A), Vest-Agder: Det som har skjedd, har aktualisert og forsterket tanken om en forfatningskommisjon også med sikte på monarkiets stilling.

Rolf Hellem (A), Nordland: De spør om giftermålet vil devaluere Kronen? Jeg tror ikke det innleder sluttet for monarkiet, men på lengre sikt vil alle kongehusene avvikeles ...

Alfred Henningsen (A), Troms: Nei. Monarki er all right når det virker som det norske. Men det trenger nytt blod. Det får det nå. Og rødt skal blodet være.

Bjarne Henriksen (A), Aust-Agder: Nei, andre monarker har giftet seg borgerlig. Det er ikke noe å lage oppstuss om.

Per Karstensen (A), Nordland: Tror ikke giftermålet gjør så mye fra eller til. Hvis vi skal ha monarki, er det bedre med norsk jente, enn en endret monarkisert fra Europa.

Harry Klippenvåg (A), Finnmark: Tror ikke det, jeg tror monarkiets fortsettelse er avhengig av en rekke andre faktorer. Like fornuftig at kronprinsens make er norsk.

Halvard Lange (A), Akershus: Giftermålet reiser en rekke konstitusjonelle problemer som ikke er skikkelig gjennomtenkt ennå. Professor Castbergs syn forenkler såken vel meget.

Gunnar Alf Larsen (A), Oslo: Ja, sannsynligvis. Det reiser konstitusjonelle spørsmål, som det må snakkes ut om. Spørsmålet er ikke Stortinget sitt vedkommende.

Egill Liane (A), Telemark: Jeg tror ikke det. En ny og uvant situasjon som ikke behøver bety noen svekkelse av kongehusets stilling.

Asbjørn Lillås (A), Vestfold: Nei. Ikke så lenge Haakons minne er usvekket. Giftermålet er bare en styrke forutsett at paret stiller seg over partiene og fyller sin oppgave.

Aase Lionsæs (A), Oslo: Det er et spørsmål som ikke foreligger på dagsordenen i dag.

Sonja Ludvigsen (A), Akershus: Sannsynligvis. Vi må regne med en slags halvdel som konsekvens. Men problemene ligger et stykke fram i tiden.

Odvar Nordli (A), Hedmark: Ja. Et borgerlig ekteskap reiser spørsmålet om monarkiets framtid. Det blir nødvendig å ta opp til vurdering en annen forfatningsform.

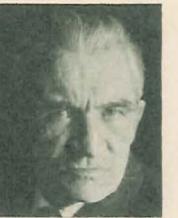
Peder Næsheim (A), Rogaland: Monarkiet er en anakronisme i seg sjøl, og må da også oppfylle anakronismens lover. Vansklig å tenke seg at den videre arvesfølgen blir akseptert.

Salve Salvesen (A), Vest-Agder: Nei. Når kongen har fått sitt samtykke, reiser det ingen konstitusjonelle problemer. Like gjerne en norsk dame som en utlending.

Harald Samuelsberg (A), Finnmark: Ja, jeg skulle tro det. Men det blir ikke aktuelt før det blir spørsmål om arvesfølgen. Da må saken tas opp.

Torstein Selvik (A), Bergen: Vil heilest ikke uttale meg. Svaret vil nemlig være avhengig av hvordan det utvikler seg med de andre kongehusene i Europa.

Rakel Sewerlin (A), Oslo: Ja, det gjør ikke uttale meg. Monarkiets opphethet beror på at tronen går i arv og at de kongelige slik er spesielt utvalgt. Dette irrasjonelle begrep taper seg.

Oskar Skogly (A), Oppland: På lengre sikt vil det bety det. Men nå har vi jo en konge, og forhåpentlig vil han leve lenge, lenge ennå.

Einar Stavang (A), Sogn og Fjordane: Ingen kommentar.

Iver Unsørd (A), Sør-Trøndelag: Det vet jeg ikke.

Andreas Wormdahl (A), Sør-Trøndelag: Ja, — i sin endelig konsekvens. Men det behøver ikke bli en syblikkelig virkning. Jeg vil gjerne se en forfatningskommissjons utredning.

Herman Pedersen (A), Oslo: Ja. Kongehusene er i ferd med å utspille sin rolle. Giftermålet er et symptom, som kanskje kan framskynde prosessen.

Ola Teigen (A), Nordland: Ja, — forhåpentligvis. Jeg er republikaner og tror dette kan bety en ny giv for den republikanske bevegelsen i Norge.

Olav Totland (A), Bergen: Nei. Slik synet har utviklet seg både på fyrstehus og kjærlighet mellom mennesker, behover ikke dette ha noen innvirkning på monarkiets fremtid.

Aslak Versto (A), Telemark: Ja, jeg håper at det fortsatt vil leve i Norge, og tar dette som et positivt tegn på kongedømmets levedyktighet.

Kristian Asdahl (A), Akershus: Nei. Det som kan sies er at forankret i den brede strom av folkestøt, vil aldri skape forfatningsmessige problemer.

Martin Buvik (H), Troms: Nei. Jeg tror dette er en nødvendig tilpassing av kongehuset til vår tid.

Egil Endresen (H), Rogaland: Nei. Når ikke Grunnloven står i veien for ekteskapet, må også deres arvinger kunne bestige tronen.

Gunnar Hellesen, (H), Rogaland: Nei.

Bernt Ingvaldsen (H), Buskerud: Det vil jeg ikke svare på.

Olaf Knudson, (H), Buskerud: Nei. Forutsatt at Sonja er en kjekk jente, vil hun bli godtatt av det norske folk og det blir ikke noe problem om den dagen det kommer til kongeskifte.

Kjell Langeland (H), Hordaland: Nei. Mye avhenger av hvordan de greier å tackle forskjellige situasjoner framover. Jeg tror det går utmerket.

Otto Lyng (H), Sør-Trøndelag: Nei, jeg tror ikke dette påskynder monarkiets fall på noen måte. I tilfelle det rammer, vil det være på helt andre kriterier som ikke foreligger nå.

Knare Meland (H), Hordaland: Etter min mening: Nei.

Rolf Schjerpen (H), Vestfold: Uebtinetget nei. Men det blir diskusjon i enkelte kretser og republikanere får vind seilene. Jeg tror paret vil mestre oppgaven og få anerkjennelse.

Martin Skaaren (H), Sør-Trøndelag: Forlovelsen var en hyggelig nyhet. Spørsmålet om etterkommernes arverett til tronen behøver ikke bli noe problem. De bør få den arveretten...

Per Sonerud (H), Østfold: Nei, tvert imot. En naturlig utvikling. Skal man ha monarki, og det skal man absolutt, må man finne seg i, i en moderne tid, at kronprinsen gifter seg borgerlig.

Kolbjørn Stordrangen (H), Vest-Agder: Nei, Ettersom kongefamilien har gitt sine barn en borgerlig oppdragelse, får vi ta konsekvensen av denne demokratisering.

Svenn Stray (H), Østfold: Nei. Regner ikke med at dronning av borgerlig herkomst vil bringe noen forandringer. Monarkiet er den beste statsformen for vårt land.

Paul Svarstad (H), Østfold: Nei. Regner ikke med at havis det norske folks ikke selv vil ha slutt på det. Monarkiet kan i høyeste grad fungere like bra med borgerlig droning.

Alfred I. Thommessen (H), Aust-Agder: Nei, absolutt ikke. 1: Et overveldende flertall av det norske folk er kongevennlige. 2: Blir overmåte problematisk å bli enige om president.

Paul Thyness (H), Oslo: Nei.

Lars Korvald (Kr. F), Østfold: I en gitt situasjon kan det bidra til å påskynde utviklingen i retning republikk, men ikke i øyeblikket. Et resultat av den menneskelige oppdragelse.

Sverre Mo (Kr. F), Hordaland: Det kan være en mulighet for det. Forlovelsen kom egentlig ikke som noen overraskelse.

Nikolai Molvik (Kr. F), Bergen: Mitt første inntrykk var at det har funnet sted en nedtrapping av kongedømmet.

Knut Myrstad (Kr. F), Sogn og Fjordane: Kan innlede slutt-kapitlet, men behøver det ikke. Etter mitt syn bør Haralds etterkommere kunne bestige tronen.

Kristoffer Rein (Kr. F), Sør-Trøndelag: Nei, det vil gå bra inn til videre. De kretser som ønsker forandring, vil neppe få et flertall for det i dag. Men neste generasjon er uviss.

Håkon Slægedal (Kr. F), Vest-Agder: Nei. Det som har hendt, vil nok volde vanskere. Jeg er tilhenger av monarkiet, og med klokskap og god vilje tror jeg vi kommer over vanskene.

Knut Tovin (Kr. F), Møre og Romsdal: Jeg håper inderlig ikke det. Det er sikkert delte meninger i folket, men alt avhenger av hvordan det vil fungere.

Johannes Ostteit (Kr. F), Telemark: Det er ingen gitt å svare på det i dag. Isolert sett behøver ekteskapet på ingen måte å gjøre det.

Olav Langeland (Sp.), Møre og Romsdal: Vanskelig å spå. Situasjonen i dag må beklages. Kan godt tenke meg at dette innleder slutt-kapitlet.

Jon Leirfall (Sp.), Nord-Trøndelag: Jeg vil ikke uttale meg.

Lars Leiro (Sp.), Hordaland: Nei, dette gir ikke grunnlag for noe problem. Men på lengre sikt vil en slik prosess redusere avstanden mellom konge og folk.

Einar Moxnes (Sp.), Sør-Trøndelag: Nei, tror ikke på en ny forfatning innen den tid vi har oversikt over. Er folket før kongedømme blir ikke arveretten noe stort problem.

Karstein Seland (Sp.), Hedmark: Tror ikke det. Jeg tror flertallet av det norske folk vil akseptere at kronprinsen velger sin ektemake selv.

Erland Steenberg (Sp.), Buskerud: Ikke nødvendigvis. Det står oss fritt i et demokratisk samfunn å utforme konstitusjonelle regler som passer til tiden.

Bjarne Undheim (Sp.), Rogaland: Nei. SF, kommunister og andre venstreradikale vil selvfølgelig utnytte det i den retning. Jeg mener Sonja bør bli dronning for full musikk.

Trond Wirstad (Sp.), Oppland: Nei. Konstitusjonelt er det intet i veien for at frk. Haraldsen blir dronning, og jeg antar at det heller ikke er noe i veien for neste ledet på tronen.

Ludvig Botnen (V), Sogn og Fjordane: Nei, jeg tror ikke det. Hyggelig at de rette finner hverandre. Vil ikke i denne forbindelse uttale meg om kongedømmet.

Bjarne Flem (V), Møre og Romsdal: Det er iallfall en ganske nærliggende tanke, men jeg tror ikke spørsmålet blir aktuelt med det første.

Gunnar Garbo (V), Bergen: Sluttkapitlet for det norske monarki ble innledet i 1905. Det er en prosess som går sin gang og en gang må ta slutt.

Borghild Bondevik (V), Vestfold: Jeg antar at det blir republikk etter Harald, men vil ikke svare kategorisk på spørsmålet. Jeg er tilhenger av monarkiet.

Halfdan Hegtn (V), Akershus: Dette går utmerket. Bare dags- og ukepressen av hensyn til monarkiet viser tilbakeholdenhets når det gjelder å trekke inn frk. Haraldsens familie.

Ingolv Helland (V), Rogaland: Nei. Monarkiet er ikke i pakt med vårt moderne demokrati, men vårt nåværende kongehus har en slik styrke i folket at det vil bli opprettholdt.

Olaf Hordvik (V), Hordaland: Nei, det beror på henne. Han karen i Persia fant en arkitektstudent. En norsk, sporty piké skulle vel passe bra for oss.

Helge Jakobsen (V), Troms: Nei, det beror på henne. Han karen i Persia fant en arkitektstudent. En norsk, sporty piké skulle vel passe bra for oss.

Johan Møller
Warmedal, (H),
Vestfold: Nei,
Kanskje det innleider en ny æra
for monarkiet. Så
lenge kongen lever,
blir det ingen
debatt.

Erling Nordvik
(H), Finnmark:
Nei. Jeg kan ikke
innse at kronprinsens ekteskap vil
true monarkiet.

Sverre Nybø (H),
Møre og Romsdal:
Nei. Og jeg tror heller ikke det norske folk mener at dette må innlede sluttet for monarkiet. Tvertimot. Happy end, sier vi.

Trygve Owren (H),
Oppland: Nei, på ingen måte. Jenta har tatt det norske folk med storm. Hun kan seile og stå på skis og bli riktig en dronning for oss.

Erling Petersen
(H), Oslo: Nei, sluttkapitlet er sterkt sagt. Kronprinsen vil gifte seg med Grunnlovens tillatelse. Arvinger skaper heller ikke noe problem konstitusjonelt.

Lars T. Platou
(H), Hedmark:
Håper ikke det. Giftermålet bryter med gammel sedvane. Men professor Castbergs utredning viser at Grunnloven står i veien for ekteskapet.

Berte Rognesud
(H), Oslo: Jeg er bekymret. Vi vet at kongedømmet er en utmerket statsform. Men hvilken virkning vil den borgerlige innblanding ha på det grunnlag monarkiet hviler på?

Astrid Rynning (H),
Oslo: Umulig å svare på i dag...
Noe mer får De ikke ut av meg.

Torstein Tynning
(H), Telemark:
Nei, hvorfor det? Etter min mening hverken vil eller bør det influere på kongehusets stilling.

Leif Kolflaath (H),
Nordland: Nei. Det måtte man da ha tatt hensyn til allerede da Haakon aksepterte at kongebarna ikke borgerlig omgang og oppdragelse.

Henrik Liseath (H),
Bergen: Nei. Henviser til professor Castbergs uttalelse om konstitusjonen. Frk. Haraldsen og etterkommerne må få kongelig status.

Ivar Moe (H),
Utviklingen i vår tid har vist at svært tradisjonsbundne fyrstedommer aksepterer borgelige giftermål. Det store flertall vil ha monarki.

Bodil Aakre (H),
Nordland: Ingen kommentar.

Hans Berg (Kr. F.),
Nordland: Håper ikke det, men det blir en del vanskeligheter å overvinne. Det er for tidlig å uttale seg bestemt. Jeg holder på monarkiet.

Karl Brømmeland (Kr. F.), Rogaland:
Nei, bare tiden kan vise det. Kongedømmets stilling så festet at det skal mer til enn dette.

Ola Gjengedal (Kr. F.), Møre og Romsdal:
Nei, kronprinsen må få gifte seg med den han ønsker. I motsetning til de fleste har han jo også farens tillatelse!

Jakob Aano (Kr. F.), Rogaland: Ikke siste kapitel, men et nytt kapitel under det hovedavsnitt som begynte med at kongebarna fikk gå på vanlig skole.

Lars Aasgard (Kr. f.), Hordaland:
Nei. Jeg ser fare ved uttynningen av det blå blod. Men i prinsippet vil jeg gå inn for at også Haralds etterkommerne må få arverett.

John Austrheim (Sp.),
Fjordane: Nei, situasjonen er ikke slik i øyeblikket. Det holder i denne omgang, men det er ikke råd å si hvor mye lenger det varer.

Hans Borgen, (Sp.),
Akerhus: Det er ikke godt å ha en sikker oppfatning om det, — men at et nytt faremoment er kommet i tillegg, må en anta.

Teddy Dyring (Sp.),
Vestfold: Monarkiets bærende idé er dets opphøyethet. Autoriteten forutsetter avstand. I samme grad avstanden minskes, svekkes monarkiets grunnvoll.

Johannes Gilberg (Sp.),
Troms: Vår kongefamilie har så massiv tilslutning blant folket at jeg kan ikke tenke meg et borgelig giftermål redusere den på noen måte.

Arnt Hagen (Sp.),
Møre og Romsdal:
Nei, men det kan være grunn til å vurdere monarkiets stilling nærmere i en forfatningskommisjon.

Einar Hovdhaugen (Sp.),
Oppland: Riktig at kronprinsen gir seg med den han er glad i. Arveretten etter Harald? La oss ta problemene som de kommer.

Johan Østby (Sp.)
Hedmark: Nei. Det store flertall ser ikke fram til dette. Jeg tror ikke blodets farge spiller noen rolle for flertallet av det norske folk.

Lars Kirkeby-Garstad (Sp.),
Nord-Trøndelag:
Nei, det håper jeg ikke. Vi bør godta at kronprinsen gifter seg med en ikke-kongelig, og dermed bør vi også godta deres etterkommere.

Asbjørn Listerud (Sp.),
Østfold: Håper ikke det. Det skal være et skille mellom de kongelige og oss vanlige mennesker, men jeg håper vi får beholde monarkiet.

Jarle Storheil (Sp.),
Nordland: Nei, jeg tror ikke det. Motstanderne av monarkiet får selvsligelig mer vann på molla og vil ta opp spørsmålet, men jeg tror ikke det nyter.

Finn Gustavsen (SF),
Oslo: Monarkiet bør opphøre med Olav V. Han og hans far viste, og viser, vilje til engasjert deltagelse i samfunnslivet. Men hva med Harald?

Asbjørn Holm (SF),
Nordland: Ja, jeg tror det, men det blir ingen umiddelbar virknings. En forfatningskommisjon må utrede spørsmålet.

Halvor Bjellanes (V),
Nordland: Nei. Det ville være hårreisende om man skulle tillate dette ekteskapet hvis det virkelig innebefatter at Harald må bli Norges siste konge.

Øyvind Bjørvatn (V),
Aust-Agder:
I mitt hjerte er jeg republikaner, men så lenge kongedømmet fungerer såpass bra som det gjør i dag, gir ikke giftermålet grunn til endring.

Olav Kortner (V),
Oslo: Ja. Skal Norge få et borgelig overhode som ikke er valgt av folket, vil overgang til republikk være naturlig.

Ole Kvæli (V),
Nord-Trøndelag:
Nei. Vi har veldig gode erfaringer med monarki og slik vil det forhåpentligvis bli også i framtid.

Thor Myklebust (V),
Hordaland:
Nei, håper ikke det. Jeg tror monarkiet kan bevares like godt om kronprinsen får en norsk jente i stedet for en utenlandske med blått blod.

Hans Hammong Rosbach (V),
Møre og Romsdal:
Langt ifra! Det ville være forstommende om vi skulle grunngi en republikk med at kronprinsen er så demokratisk at han gifter seg som han gjør.

Bent Reiseland (V),
Sør-Trøndelag:
Nei, det tror jeg ikke. Vi får en sjærmerende dronning i sin tid kjekke barn.

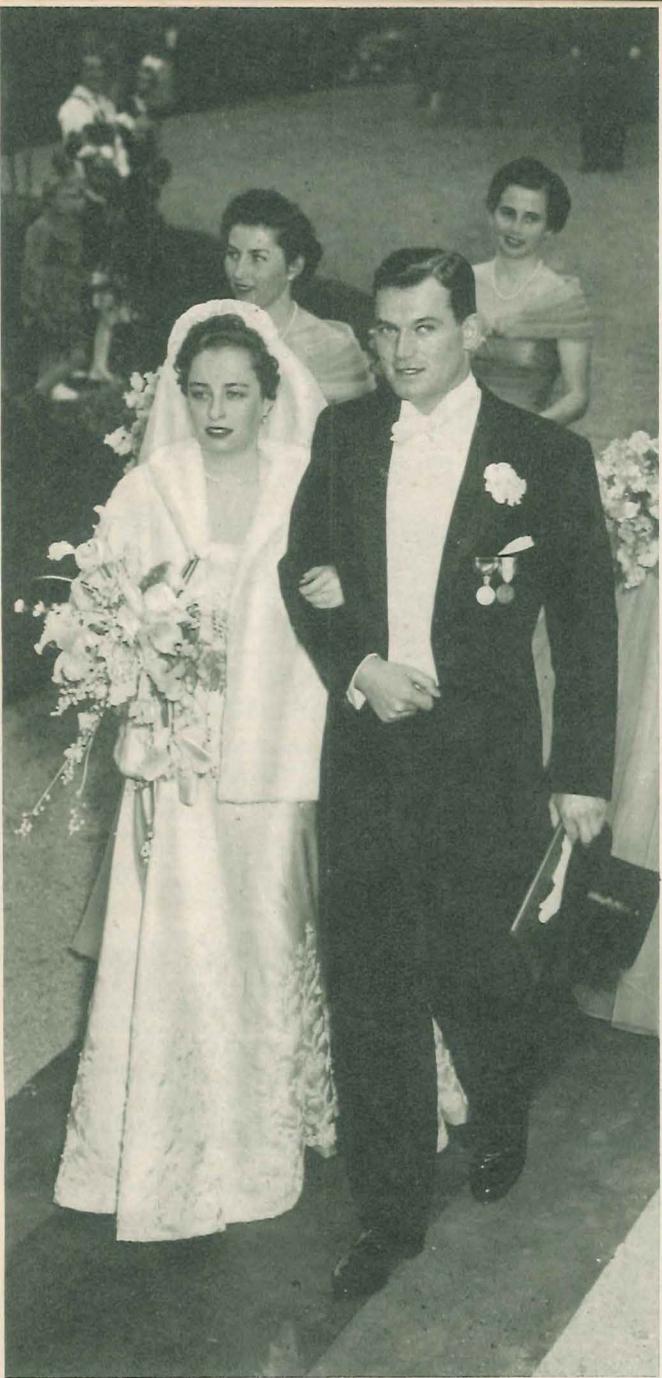
Lars Tangvik (V),
Rogaland:
Nei, det tror jeg ikke. Vi får et slikt spørsmål på stående fot.

Inga Tusvik (V),
Rogaland:
— Nei.

Knut Knudsen (V),
Telemark:

Prinsesse Ragnhild giftet seg med skipsreder E. Lorentzen våren 1953.

Snaue åtte år senere sto lillesøsterprinsesse Astrid brud, også i Asker kirke.

OG ALLE GIFTER SEG BORGERLIG

Spørsmålet er: Vil kronprins Haralds ekteskap

Den som egentlig brøt ned motstanden mot at en prinsesse skulle få lov til å gifte seg borgerlig, var prinsesse Ragnhild. En dag i mai 1953 ble hun viet til skipsreder Erling Lorentzen, for øvrig en kjent hjemmefrontmann fra krigens dager.

Bryllupet sto i Asker kirke. Det var møtt fram mye kjentfolk fra inn- og utland, men selve vielsesseremonien ble holdt i en rolig ramme. Biskop Berggrav erklærte prinsessen og skipsrederen for rette ektefolk å være, og fattet seg i det hele tatt i korthet.

Trass i at maidagen var svært kjølig, hadde store og små sambygninger møtt tallrikt opp for å hylle brudeparet, som kort tid etter reiste til Sør-Amerika og slo seg ned der.

Først åtte år senere, en januardag i 1961, giftet søsteren Astrid seg. Arenaen var den samme, Asker kirke, og også denne gang kom det gjester fra nær og fjern, — fra fyrstehus og brudgommens familie, prinsesser, priser, og grever. Brudgommen, Johan Martin Ferner, var preget av stundens alvor, men smilte pent til en hærskare av fotografer fra verdenspressen.

Kaldt var det også denne dagen, uten at det la noen demper på Holmenkollstemningen som rødde langs kirkeveien før, under og etter vielsen.

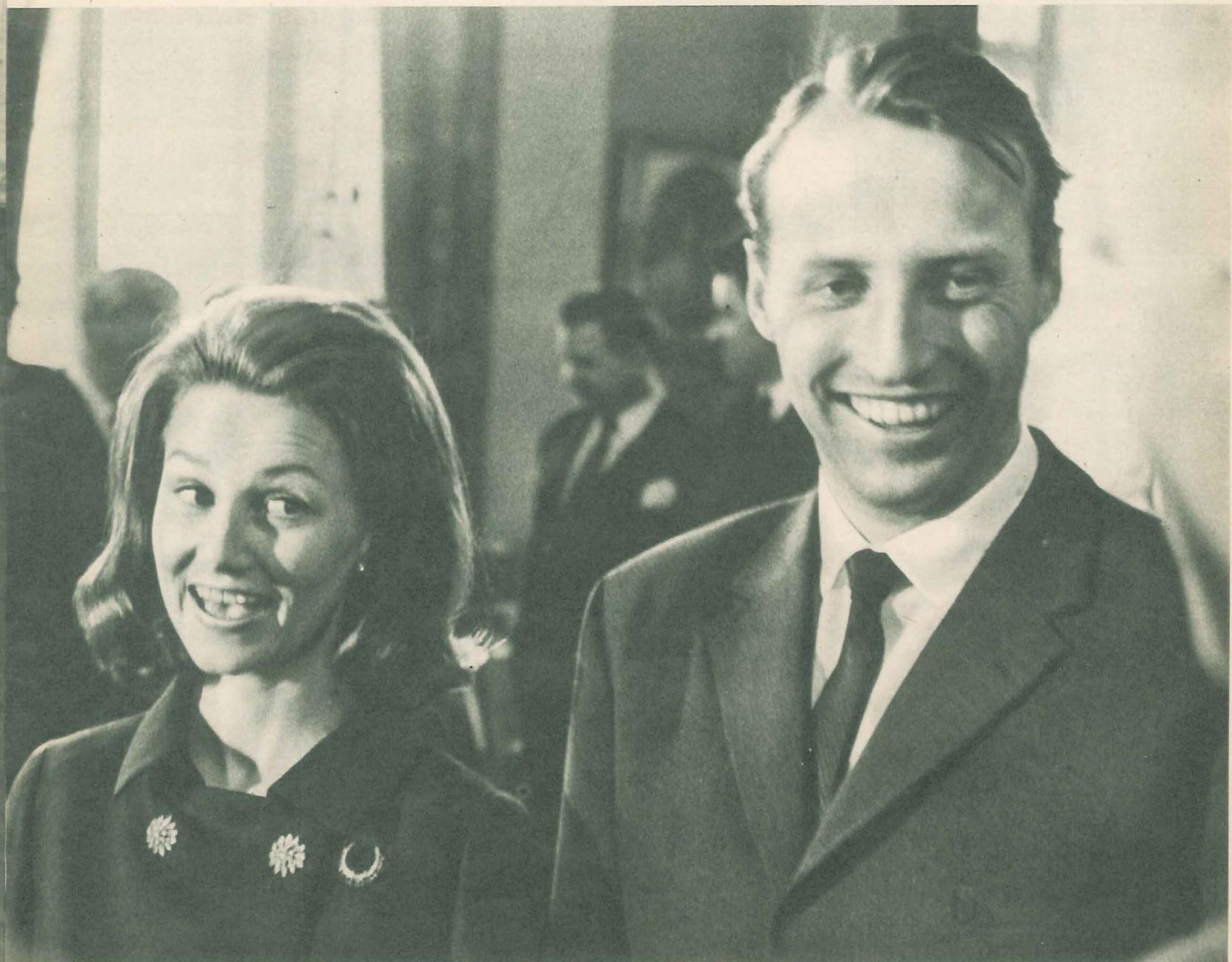
Prinsesse Astrid og hennes mann er bosatt i Oslo.

Og nå, i august-september, skal kongens siste barn, kronprins Harald gifte seg — også han borgerlig.

Siden han skal arve tronen, har ekte-skapsplanene aktualisert spørsmålet om monarkiets skjebne i Norge. Enkelte aviser har krevd at spørsmålet må tas opp til bred drøfting, men tiden er åpenbart ennå ikke moden. Til nå har avisene hatt det altfor travelt med å fordyse den ti år gamle romansen mellom Sonja Haraldsen, kjøpmannsdatter, og kronprins Harald.

Forfatningsmessig sett er erklæringen om at kronprinsen skal gifte seg borgerlig, aldeles uangripelig. Den vil heller ikke skape politiske forviklinger — i hvert fall ikke på kort sikt.

Og nå er det arveprinsen som står for tur. Han gifter seg tidlig på høsten med Sonja Haraldsen, som han har kjent i ti år.

på lang sikt føre til monarkiets fall i Norge?

**- OG SÅ
BEGYNNER
EVENTYRET**

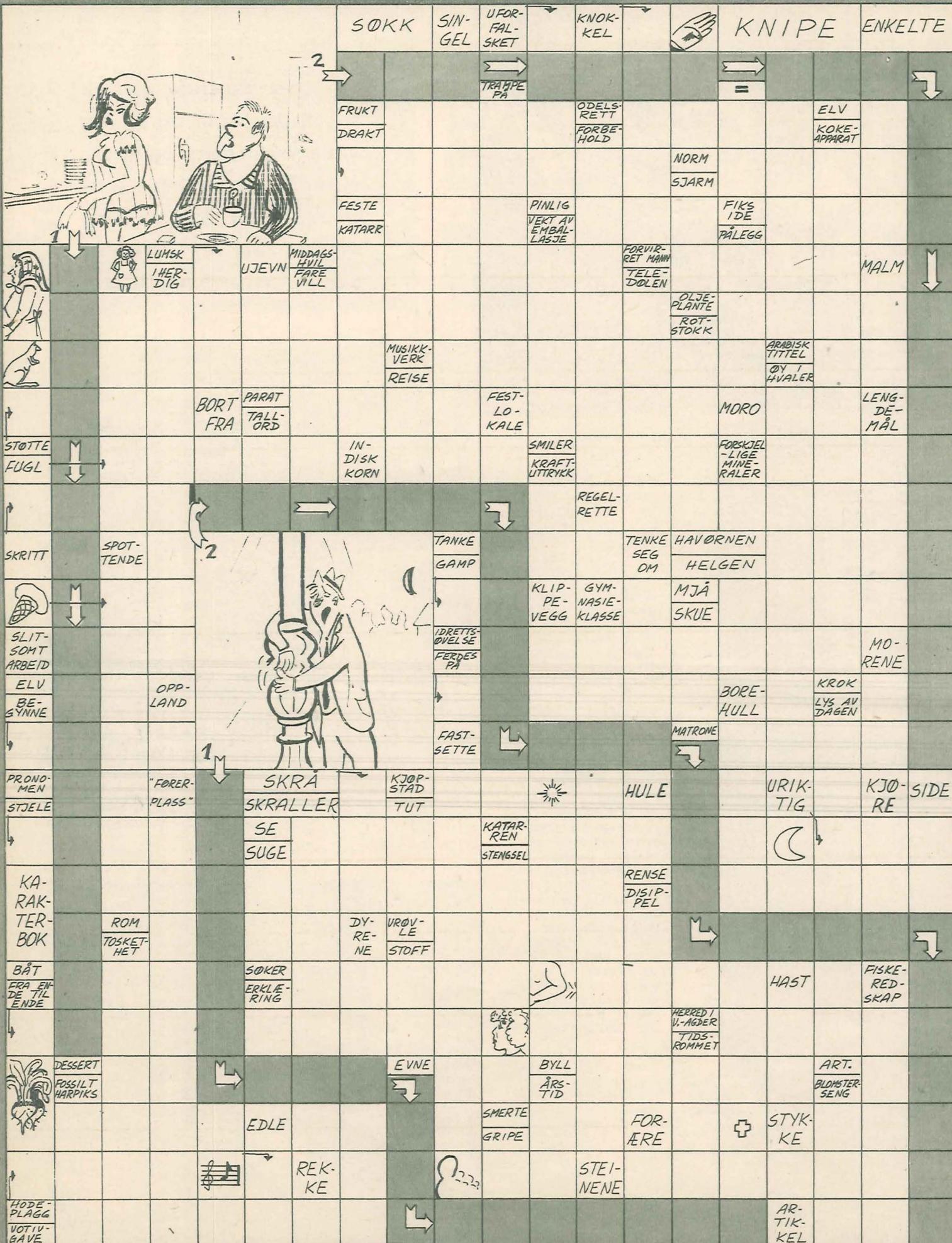
Så kunne da endelig de to stå åpent fram og la seg både fotografere og intervjuet av pressefolk fra fjern og nær. Det skjedde i og utenfor Slottet bare to døgn etter forlovelsen.

Øverst til venstre ser vi det nyforlovede par i hennes families stue i Tuengen Allé 1 B. På veggen henger portrettet av hennes far, Karl A. Haraldsen. Nederst på samme side smiler Sonja Haraldsen bredt til fotografene. Vi er nå i den lille festalen på Slottet. En stille stund før de to før pressemøtet avfyrer de første spørsmål, en kryssild de kom seg velberget gjennom. Og så utenfor Slottet, med og uten barn. Da en fotograf spurte hvem far til barnet var, svarte kronprinsen med et bredt flir at hans var det i allfall ikke.

KRYSSORD

Send løsn. til Aktuell, Youngstorget 2 B, Oslo 1, før 16. april. Merk konv. «Kryssord nr. 13».

Vær så god, her kan De velge! Til venstre har De et rebus-kryssord, til høyre et buslespill med ord.

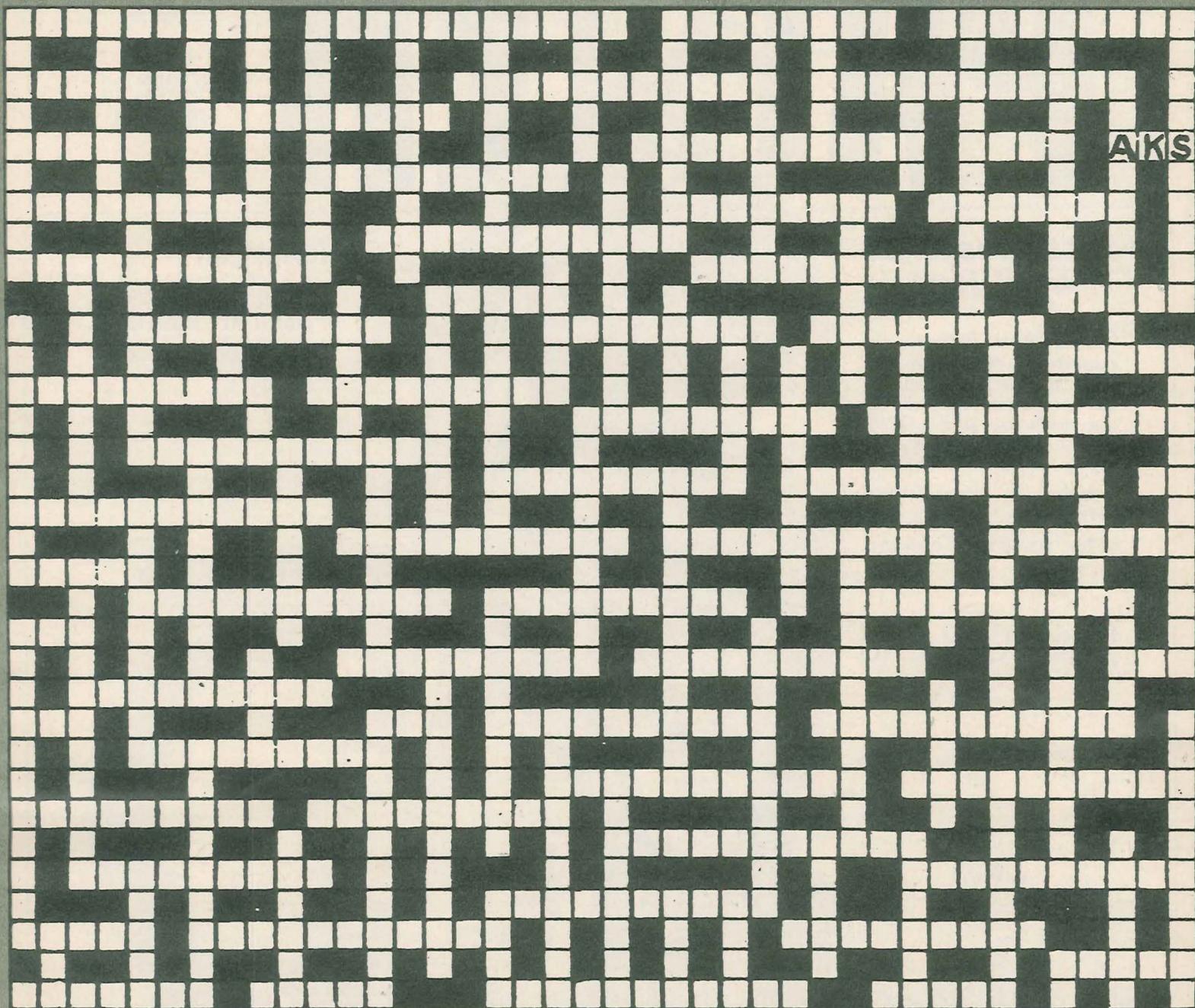
Premiene, som De finner til høyre for disse linjer, er de samme for begge oppgaver. De kan gjørne løse dem begge og sende løsningen i samme konvolutt, men da må konvolutten merkes «Kryssord og puslespill nr. 13».

LØST AV:

ADRESSE:

Puslespill med ord

Denne oppgaven har ingen nøkkelord. Til gjengjeld får leserne oppgitt alle de ordene som skal på plass i de ledige ruteene. Et av ordene står allerede på plass, slik at oppgaveleserne skal ha noe å gå ut fra. Dette er et slags puslespill med ord, der poenget er å pusle ordene på plass, slik at oppgaven stemmer. For å lette løsningen er det et tall foran de ulike ordgruppene. Tallet forteller om antall bokstaver i ordene.

- 2 IS TA
- 3 AKS LUE LUT LÆR MOT SOL SPE ULL
- 4 DANS EGEN HYLE KLOR KULL LEKK RUND SEKS
- 5 ADEPT AGURK DEPOT ELITE FINNE FOKUS GALLA
GREVE KANAL LENKE NYLON OVRIK RETOR SKRIV
SNUTE TEORI TROLL TUKTE
- 6 AMNION NEKTAR STELLE TOKSIN TRAPES ASVANG
- 7 EPLEMOS LANDLIG OSTEASK REGJERE SEDATIV SEL-
LERI STRAFFE UTSTEDDE
- 8 ARROGANT BERGFREUE FOLKLORE FORRETTE FOR-
SLITT LØSENORD SPANDERE TRELDOM TREPROPP
VANSTELL
- 9 AVERTERER AVLESSING EKSPERTEN FORKOMMEN
FORTSETTE GALGEMANN GODSHERRE GULLTØRST
HAGESPADE INSTRUERE JULEKLAPP KANTARELL

KATTEKLO KULDEGRAD LANDLIGGE
LIKVOGNEN MANGEARIG NEDENIFRA NØTTEMARK
RAMPEGUTT REGELRETT REISEBYRA REKVIRERE
RETURVARE RULLEBANE SAGTAGGET SIBYLLENE
SPARELYST SPORTSLIG STORBONDE TANKEFULL
TORSKEBAT TRYKKTANK VINTERVÆR

- 10 BRILLEFANT ENKEMANNEN EPLESKRELL GRAVE-
STOKK INNSVINGET KABELMUFFE KLARESKINN OPP-
FINNERE OVERSTEMME REGNEREGEL RYKTEMAKER
SMULEBRETT SNEKKERLIM SNØGGTENKT SPEN-
NERING SPYTTEBAKK STUENØKKEL
- 11 ANANASBOWLE AVTREKKEREN AVSVEKKELSE BIL-
KONTROLL BREGNEKRATT EKSPRESSTOG ENGLE-
MESSER EPLEKOMPOTT FLERDOBBELT GULLRING-
ENE KNIVKONTAKT MOTSPILLERE NATURELSKER
RANDTEGNING RORKOMMANDO RULLESINGER SATIS-
FISERE SKANDINAVIA SKRIFTSTYRE SPEIDER-
KNIV SPRINGBRETT STUPETARNET TANNSPISSEN
TREKKSTYRKE

Send løsningen til Aktuell's red., Youngstorget 2 B, Oslo 1, innen 16. april. Merk kovn. «Puslespill nr. 13». PREMIER: 1. premie, en personvekt, 2. premie, en shoppingveske, 3. premie, en halv årgang Aktuell, innbundet.

LØST AV: ADRESSE: Nr. 13

PANTER

100 ÅR
I HANDEL OG
INDUSTRI

internasjonal toppkasse

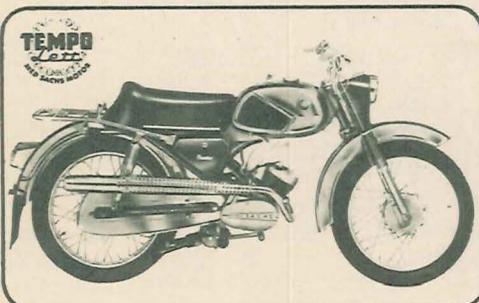
Først i sporet. Øverst på ønskelisten.
Konstruert for tidens ungdom.
Sporty og barsk design. Fantastisk
akselerasjon. Topp speed på «no
time» med den verdenskjente SACHS-
motoren. Suverene kjøreegenskaper.
Rimelig drift og enkelt vedlikehold.

En norsk maskin i internasjonal topp-
klass.

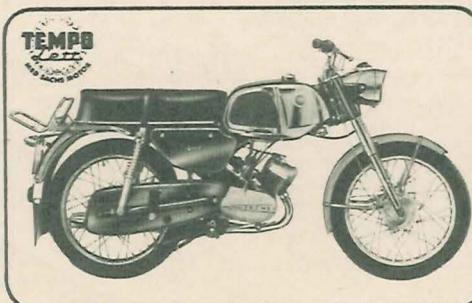
Se den - prøv den - den er suveren!

Tempo-Lett
nå enda billigere!
Prisen er redusert,
og mopedavgiften
er sløyfet.

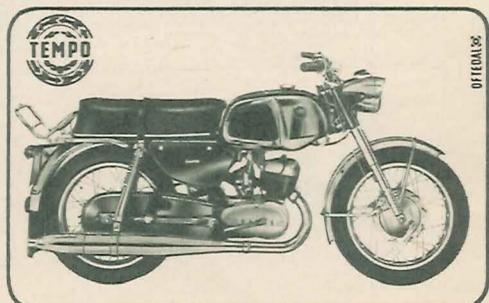
Jonas Oglænd
AKSJESELSKAP SANDNES

PANTER 340 - Ny SACHS 501 motor - 2.5 HK, 4 gir.
fotsjal tet og kickstarter. Oljedempet teleskopgaffel.
120 mm for- og baknav med stikkaksel. Innebygget
lyk med 100 mm lysåpning. Baklykt med bremse-
lys. Heldekkende kjedeskjerm i forkrommet stål.
Farve: Rød.

SPRINT 820 - SACHS 50 S motor - 5.2 HK, 5 gir,
fotsjal tet med kickstarter. Kraftig oljedempet tele-
skopgaffel. 120 mm for- og baknav med stikkaksel.
Frittstående lyskaster med 130 mm lysåpning.
Baklykt med bremselys. Felger 21" x 2.75" i for-
krommet stål. Stotdempere med regulerbar fjæring.
Farve: Rød.

SPRINT 210 - SACHS 100 S motor - 6.6 HK, 4 gir,
fotsjal tet med kickstarter. Kraftig oljedempet tele-
skopgaffel. 150 mm fornav og 120 mm baknav, begge
med stikkaksel. Frittstående lyskaster med 130 mm
lysåpning. Baklykt med bremselys. Felger 3.00" x
16" i forkrommet stål. Stotdempere med reguler-
bar fjæring. Farve: Rød.

SERTIFIKATFRI

FØRERKORT for lettvektere

FØRERKORT for lettvektere

SYNSVINKELN

REIULF STEEN

Opinionsundersøkelses er blitt en mektig faktor i det moderne samfunnsliv. I forretningsliv og politikk foretas det nøyaktige undersøkelsene av folks smak, og det er få — hva enten de skal selge en vare eller få politisk tilslutning — som lar sine handlinger være upåvirket av hva meningsmålingene kan fortelle. Næringslivet legger til rette sine salgsopplegg etter nøyaktige markedsanalyser. De månedlige galluptall som forteller om partienes stilling, hører med til politikernes aller viktigste lesestoff.

Et britisk magasin lagde nylig en meget omfattende undersøkelse som skulle fortelle hva og hvem som sto høyest i folks omdømme på en rekke områder. Det ble spurt om hvem som er det tjuende århundres mest fascinerende mann (hertugen av Edinburgh kom på topp!), hvilken som var den mest strålende kvinne (Elizabeth Taylor), hvilken nasjon man helst ville tilhøre om man ikke hadde vært brite (Australia), hvilken statsmann i vårt århundre man satte høyest (Churchill). Bladet hadde også funnet ut hvilket land som toppet selvmedsstatistiken (ikke Sverige og Danmark, som mange tror, men Østerrike), hva britene foretrekker å spise til frokost (Corn Flakes), hva slags tegneserier som har bevart sin popularitet lengst (Knoll og Tott og Blondie), hvilken avis som har det største opplag i verden (Izvestia, Moskva, 8 700 000 eksemplarer) og hvilken film som i hele filmhistorien har hatt flest tilskuere (The Sound of Music).

Det kunne knyttes mange kommentarer til denne mengde av opplysninger om hva folk mener, om hva de liker og mislikker og om hvordan de ellers oppfører seg. En rekke oppfatninger — som forkjærligheten for hertugen av Edinburgh og Corn Flakes til frokost — er typisk britiske. Her skal jeg imidlertid ta for meg et område der jeg tror synspunktene er temmelig like i alle land. Det utvalget som undersøkelsen omfatter, ble stilt følgende spørsmål: Hvilken stilling eller yrke vil De sette høyest? 11 prosent svarte sykepleierske, 9 prosent lege, 6 prosent skuespiller/musiker, 3 prosent soldat/sjømann, 3 prosent forretningsmann, 2 prosent flyvertinne, 1 prosent filmstjerne, 1 prosent fotballspiller (profesjonell fotball) og 1 prosent parlamentsmedlem/politiker. Altså: politikeren kommer i klasse med fotballspilleren og filmstjernen, men rangerer lavere enn flyvertinnen.

Denne manglende respekt for politikk og politikere kommer til uttrykk på mange måter. Vi har igjen sett et eksempel på hvordan selve begrepet «politikk» kan brukes som argument i en sak. Det gjelder den etter hvert velkjente Jan Staubo som argumenterer for sør-africansk deltagelse i Mexico-Olympiaden med den begrunnelse at han ikke ønsker at det skal «gå politikk i idretten.» Og dette lar han stå som et selvstendig argument, noe som nødvendigvis må forstås derhen at politikk er noe skittent som ikke må besudle den rene idretten.

Men hva — for & holde oss til denne saken som kan tjene som en god illustrasjon på problemstillingen — er politikk i Sør-Afrika? Jo, der er det regjeringen Voersters klart uttalte politikk å diskriminere ikke-hvite borgere på alle samfunnslivets områder, også innenfor idretten. Dette er utvilsomt «politikk», men det er en politikk vi vil ta skarpt avstand fra, fordi den står i strid med den politikk vi bekjenner oss til, en politikk som baserer seg på respekt for mennesket og menneskets verdighet.

Slik kan vi se at Staubo søker & gjøre selve begrepet politikk til noe mistenklig, og i samme slengen forsvarer han i praksis en politikk som strir mot alt vi forstår med rettsfølelse. Men det er da — fortsatt ifølge Staubo — ikke politikk. Det er jo ikke dette spørsmålet dreier seg om. Politikken er jo og må være et speibilde av livet selv. Det fins slett politikk og slette politikere. Hvilke krefter som så skal dominere på politikkens arena, det vi avhenger av den styrke som blir mobilisert på den ene eller den annen side.

Men den mistenksomhet overfor politikken som man kan registrere i vide kretser, har nok også andre forklaringer — og politikken er ikke selv uten ansvar. Selv i vårt lille og gjennomskuelige samfunn eksisterer det en avstand mellom politikerne og de mennesker politikken skal tjene.

Denne avstand mellom styrende og styrte vil øke i takt med den teknologiske utvikling som gjør hele samfunnsmaskineriet stadig mer komplisert — om vi ikke virkelig anstrenger oss for å finne botemidler. Personlig tror jeg at det er i dette feltet vi finner demokratiet størteste utfordring i de nærmeste årene framover.

Verdensnyhet fra USA

CREST FORMA

Det skreddersydde kondom

med naturlig passform
innsvinget linje.

Øker følelsen —
passer akkurat.

Gidemiddelbehandlet
KVALITETSPRØVET

Kjenn forskjellen!

POSTBESTILLING:

Navn: Akt. 13-68.

Adr.: Send med privat avsender:

CREST

- ... dus. Forma lys oljepk. 20,—
- ... » Naturac lys oljepk. 15,—
- ... » Thin Transparent 11,—
- ... » Game lys oljepk. 13,—

RITEX

- ... dus. Super oljepakning 12,50
- ... » Ideal rosa oljepk. 12,50
- ... » Rubber lys oljepk. 11,—
- ... » Rubin Extra Rosa 11,—
- ... » Gold Extra lys ... 10,—
- ... » Ridur lys 8,—

DUREX

- ... dus. Gull Fetherlite ... 20,—
- ... » Gossamer oljepk. 12,50
- ... » Durex 7,—, 8,—, 11,—

*

- ... stk. Prøvepakke 15, 25, 35,—
- ... » Fantasi (12 typer) 4,50
- ... » Seksuallivets ABC 15,—

Illustrert prisliste gratis.

ALT-I-ETT

Rådhusgt. 20 — Oslo 1

Apent kl. 8.30-17. Lørd. til kl. 15.

Telefon: 42 24 42 Butikken

41 62 10 Engrosavd.

Det ledende firma i

HYGIENISKE ARTIKLER

Dr. Sha Kokken

ELSKOV OG TEKNIKK I TEKST OG BILDER

ATLAS FORLAG

ELSKOV OG TEKNIKK

Den japanske lege, dr. med. Sha Kokken's oppsiktsteknende bok om kjønnslivet nå på norsk.

Med sine over 400 fotos vises alle muligheter for å nå den høyeste lykke for begge parter i samlivet.

Innb. stort format kr. 33.—
Hos bokhandlere og jernbane-
kiosker eller direkte fra

ATLAS FORLAG

Box 1209 — Oslo 1.
Undertegnede ønsker tilsendt
Elskov og teknikk. Kr. 33.—

Navn:

Adr.:

Akt. 13-68.

KAN DE TIPPE 2 SIKRE?

Da er vårt berømte sparesystem BS-10-0-48 en gevinstnøkkel for Dem. Garderer 10 matcher IX2 på 48 rader! Matchene gruppert etter vanskelighetsgrad som som ved block-metoden. Garanter sikker gevinst selv om halvdelen av samtlige matcher blir overraskelser! God chans ved ennu flere feil. Topp gevinst 12 rette, laveste 1-12 rett. Med bruksanv. og garanti 20,— N. kr. Ved forskudd portofritt.

GÖSTA HOLMQVIST

Avd. A. Långared, Sollebrunn, Sverige.

AKTUELL-BILDER

Kopier til privat bruk kan bestilles av alle bilder tatt av Aktuellens fotografer. Pris: 3 kr. for 10 x 15 cm, 4,50 kr. for 13 x 18 cm, og 8 kr. for 18 x 24 cm. Vennligst ikke send frimerker. Henv. Billedsentralen, Aktuell, Storgt. 23 oppg. D, IV etc.

Privat avsender. Diskr. levering. OGSA ENGROS.
Send mot oppkr. + portoomk. / forsk. portofritt. Neutral innpakning
... dus. FROMMS vanlig 10,- dus. KORALLE fuktig — ru 24.
... dus. FROMMS LUXUS volourp. 13,- dus. Anti Baby Cond. 20.
... dus. FROMMS Cava-lier gl.p. 12,- dus. CONTACTA ny olj.pakn. 15.
... dus. FK-FROMMS (fukt. film) 15,- dus. QUEEN luxusklasse alm. 13.
... stk. PROVEPAKKE 20,- dus. SPEZIAL m/pat. gl. pasta 12.
... stk. PROVEPAKKE 30,- dus. EDEL-EDEL alminnelig 10.
... stk. ELSKOV OG TEKNIKK 33,- dus. EXPORT amerik. type 10.
... stk. SEKSUALLIVETS ABC 15,- dus. COLIBRI seks farger 15.
... stk. Rainer: Variation og fornøyelse i seksuallivet (dansk utgave) 10.

Til Imp.forr. Navn
UNITAS A.S. Adresse
BOKS 1684 Poststed
Vika — Oslo 1.

GARANTERES BEST

Akt. 13-68.

Latterhemninger

Herr redaktør!

Det finnes visst mennesker som får latterhemninger dersom det fleipes litt med seksuallivet. For dem må «På kanten» stå lagelig til for hugg. Personlig syns jeg western og agenthistorier er noe svinere, og vet Else Johansen hva jeg gjør for da? Jo, jeg lar ganske enkelt være å lese dem! Det er også den enkleste måte å unngå «ufyselige» og «grisete» historier på... Det blir ikke bedre av å kaste seg over «På kanten» hver uke før å se om det står noe riktig grisete denne gang. Overse siden dersom den ikke appelerer til Deres humoristiske sans. Er de for nyfiken til å styre Dem, så les og glem igjen straks. Derned er det irritasjonsmoment ute av

Seksuallivets ABC

av prof. dr. med. Lombard Kelly. Verdens beste og mest likefremme lærebok i seksualhygiene - og teknikk.

Illustrert.
Kr. 15.- + porto.
ALT-I-ETT
Boks 70, Oslo 1.

Send meg ovennevnte bok.

Navn:
Adr.:
Akt. 13-68

BUTIKK: Rådhusgt. 20

Mosjons- og idrettsartikler for kvinner og menn

Bestill vår illustrerte KATALOG over vektrenningsutstyr, mekaniske treningsapparater, romaskiner, mosjonsribbevegger, proteinprodukter og en mengde treningskurer m. m. for kr. 1.— i frimerker til dekning av porto. Kvalitetsprodukter til rabattpriser grunnet vår store produksjon og direkte leveranse. Salg også på abonnement.

A/S STUDIO DIN FYSIKK
Postboks 3676 - Gamlebyen,
Oslo 1

verden, det finnes sannelig viktigere ting å irritere seg over. Selv synes jeg historiene stort sett er artige, skulle jeg komme med innvendinger så er det for mange av dem «gamle traverse».

Le Selv!

ER DE NYFIKEN?

Filmen ble total-forbudt, men Vilgot Sjömans bok foreligger nå.

BILDER FRA FILMEN
Innlagt i boka vil De finne innmeldingsblan- ketti til «FORENINGEN FRI FILM», som bl. a. har til oppgave å skaffe sine medlemmer adgang til å se filmer som blir forbudt av Statens filmkontroll.

Send kupongen til Deres bok- handel eller direkte til PAX FORLAG, Sehesteds gt. 2, Oslo 1

Vennligst send mot postopp- krav:

.... Jeg var nyfiken
å kr. 14,50 + porto.

Navn:
Akt. 13-68

Adresse:
Akt. 13-68

PAX

DUREX GULL - først på markedet med offisiell kvalitetsgaranti.

DUREX GULL - med «Drage- market» - British Standard Institute's kvalitetsstempel.

DUREX GULL er det tynteste og beste Durex-produktet hittil. DUREX GULL er sensibelbehandlet - en eksklusiv Durex-prosess.

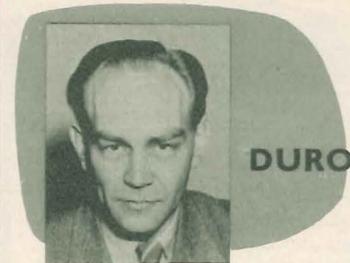
Send dus. à kr. 20,-

Navn:
Akt. 13-68

Adr:
Akt. 13-68

PREVA A/S

Postboks 4324 - Oslo 4

vissste ikke at hun var på vei en gang, uttalte hun til en lege som ble tilkalt.

Nyheten om den underfulle tildragelse sto å lese på 1.-siden i en stor, norsk avis, og da går jeg ut fra at historien inneholdt en kjerne av sannhet, et utgangspunkt som med litt dandering var tilstrekkelig for en viderebefordring til en alltid hungrig lesekrets.

Damen påsto imidlertid ikke at det dreide seg om jomfrufødsel. Hun hadde endog sin forlovede med, som for øvrig i all hast forlot hotellet på grunn av oppstyret omkring tildragelsen.

God er løgnens gave, forlate alle jammerlige kjensgjerninger og swinge seg opp på fantasiens regnbuebro. Ofte har jeg vandret over broen selv, dog aldri i den grad at jeg fikk barn uten å ha den minste peiling på at denne begivenhet skulle finne sted. Dette til tross for at jeg er mann. Hvor mye mer underfullt er det da ikke når det er en kvinne?

Jeg gjentar at god er løgnens gave. En gang presset jeg en mann opp i et hjørne og overfalt ham med en historie om en våg som ferd til landet øst for Yukon, der grizzly-bjørnen rugger gjennom tykningen, der laksen springer i Itchitacofallene, og jeg fanget den med bare nevene i en kulp ved Månefjellets fot. Som Jesus fra Nazareth vandret på Genesarets sjø, vandret jeg på lakserygger i Hogatzaelven...

Men vi må forlate Alaska og vende tilbake til foregangslandet Sverige, til en ny vri i opplagsdrivet ved hjelp av frapperende premier. Det gjelder visse regler for den heldige vinner av de ganske usedvanlig ferdigpakkede reiser sørover. Den 20 år gamle svenske pikken, Gunilla Bengtson, som er en 1.-premiegevinst, opplyser at hun så langt fra har til hensikt å falle for den heldige vinner. Han må bare ikke innbille seg noe, og gjor i denne sammenheng helt klart at hvis han väger å gjøre tilnærnelser, skal han få sitt pass påskrevet.

Gunilla kan selvfølgelig fortelle oss hva hun vil. Heldigvis er det overatt oss andre å tro det hun sier, og for så vidt gjelder vinneren som skal få sitt pass påskrevet, kan vi ved hjelp av litt fingerferdigheit få denne pass påskrivningen til å lyde annetledes — hvis noen skjønner hva jeg mener. Jeg vil ikke selv forme denne setningen, men vi kan jo lage en aldri så liten konkurranser om den beste utnyttelse av å få sitt pass påskrevet — innenfor den sammenheng vi ferdes.

Hvis vinneren er en dame, kan jo premien være et parti Ludo med meg. Jeg er så glad i å spille Ludo.

Der det er liv - der er Carat

Liv og moro... Carat. For å følge med ... alle steder ... er Carat det beste følge. Carat er med ... formidler underholdning og det som skjer. Tåler røff behandling - i mange år. Tåler å bli plassert i det mest elegante interiør. Yter det beste under alle forhold. Er like moderne om mange år. Carat er verd Deres tillit. . og prisen. Kr. 745 (I teak kr. 785)

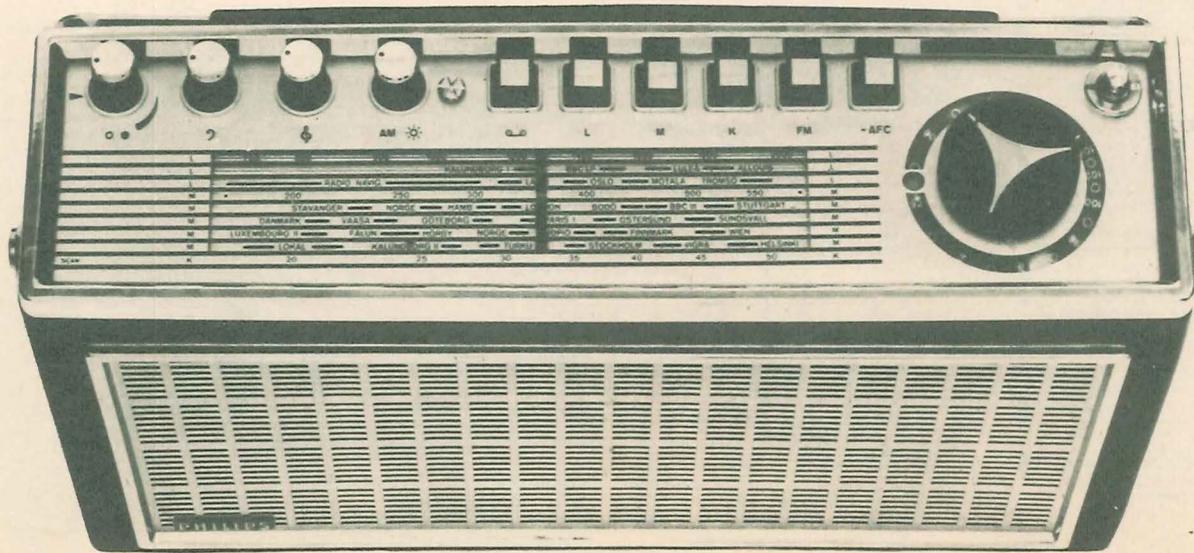
«Speed-tuner» for FM. En fremtidsrettet Philips-nyhet som De trenger allerede i dag: Rask og sikker innstilling av inntil 4 FM-stasjoner. Lang-, mellom- og kortbølge har egen skalsøker. Forventningene til mange hyggestunder innfris med Carat.

Alle utnyttelsesmuligheter. Enkel tilkobling for batteri-eliminator. Uttak for øretелефon, ekstra høyttaler, båndopptaker, platespiller og uteantenne.

Også i bilen. Bilbraketten gir enkel montering, og kobler inn bilens batteri og antenne når Carat skyves på plass. Kr. 95. Brakett med innebygget forsterker koster kr. 195.

PHILIPS
- merket de fleste velger

HYGIENISKE ARTIKLER

STOR RABATT

Nordens største spesialforretning starter nå i Norge med store rabatter:

1 dus. ingen - 2 dus. 10% - 3 dus. 15% - 4 dus. 20% - 5 dus. 25% rabatt.

Send dus. ÷ % av:

BLAUSIEGEL tysk

..... dus. Queen rosa 13.-
» Spezial, oljepakket 12.-
» Export lys 9.-

DUREX engelsk

..... dus. Cossamer, oljepkn. 12.50
» Coral supertrans. 11.-
» Durex, vanl. supert. 9.-

RITEX tysk

..... dus. Ideal, rosa oljepkn. 12.50
» Rubin-Extra, rosa 11.-
» Ridur, vanlig lys 8.-

WORLD'S BEST (USA)

..... dus. Natural m/hyg. olje 13.-
» Super de Luxe 13.-
» Extra silke 11.-

..... dus. Dusin silke 8.-
Send diskret og godt pakket pr.
oppkr. (+ porto) - forsk. (portofr.).

Navn

Adr.

FABRIKKENES DEPOT

Box 1702, Oslo 1. Akt. 13-68

Nu i Norge!

Tynnere og av hittil ukjent styrke.

Verdens fineste kondom. — Det fineste, tynneste og beste kondom som ennå er fremstillet. Med denne vares silkestyrke og elastisitet har amerikansk vitenskap løst et hygienisk problem.

Kryss av **World's Best EXTRA** silke i blikk/papp eske. Deres pris pr. eske

4 esker - 12 stk. kr. 11,00	2,75
8 — - 24 - - 20,00	2,50
14 — - 42 - - 30,00	2,14
20 — - 60 - - 40,00	2,00

World's Best Super de luxe silke i etui

4 esker - 12 stk. kr. 13,00	3,25
7 — - 21 - - 20,00	2,85
12 — - 36 - - 30,00	2,50
17 — - 51 - - 40,00	2,35

World's Best original Natural m/hygenisk crème - oljepakket.

4 esker - 12 stk. kr. 13,00	3,25
7 — - 21 - - 20,00	2,85
12 — - 36 - - 30,00	2,50
17 — - 51 - - 40,00	2,35

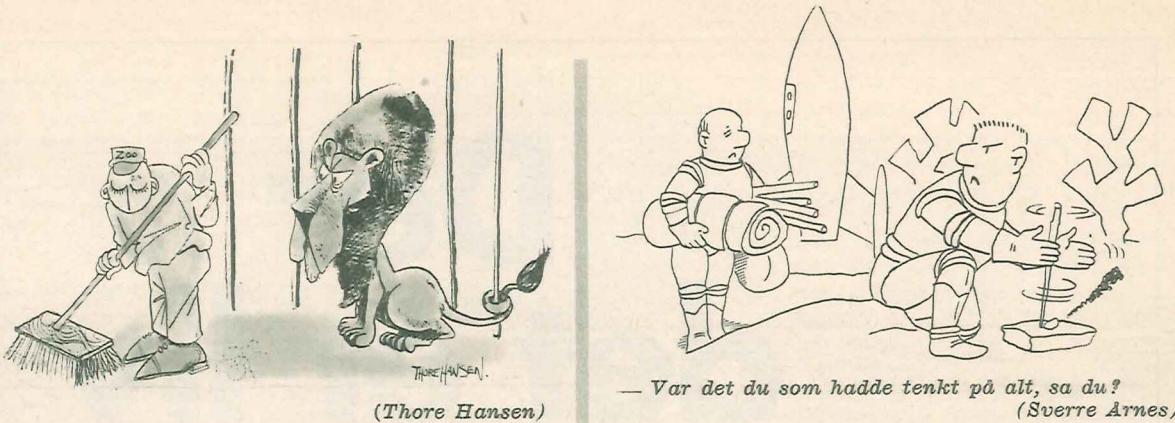
Omg. diskret levert. OGSÅ ENGRØS. Privat avsender. Sendes mot etterkrav/ forskudd portofritt (strekk under).

Navn:

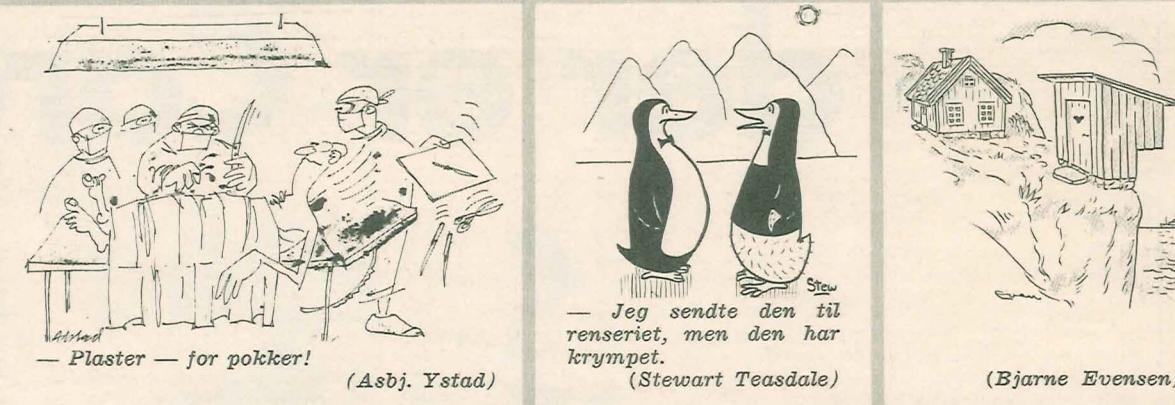
Adr.:

W. B. Postordreforretning - Box 1267 - Oslo

Akt. 13-68

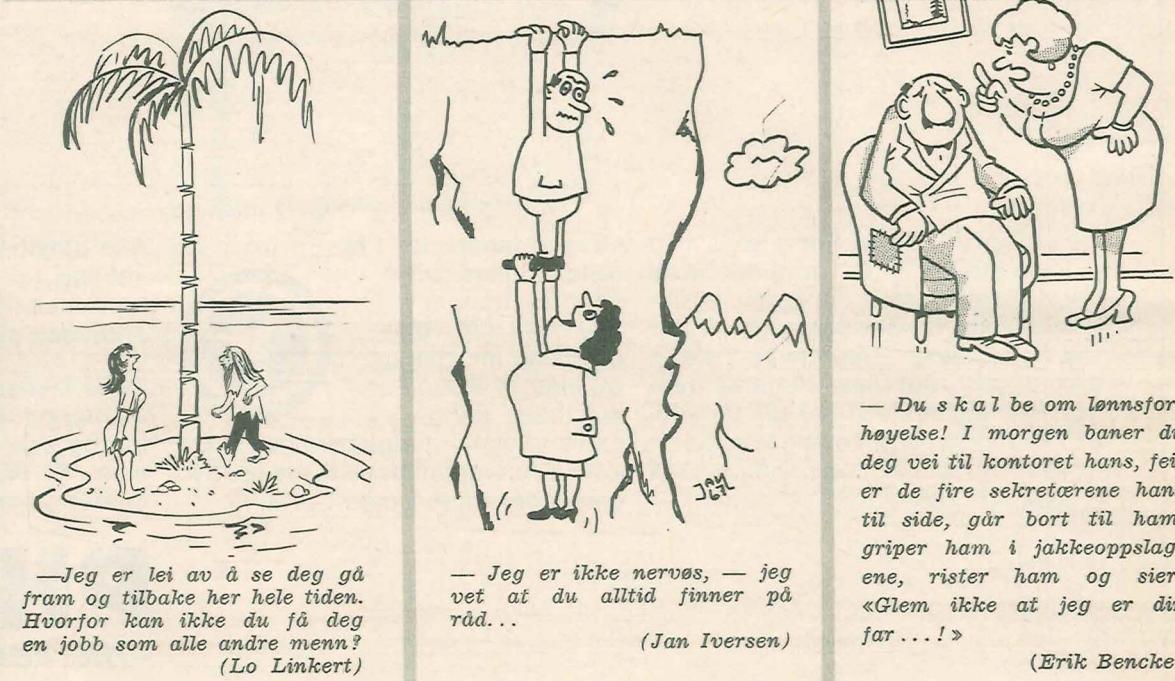
— Var det du som hadde tenkt på alt, sa du?
(Sverre Arnes)

— Jeg sendte den til renseriet, men den har krympet.

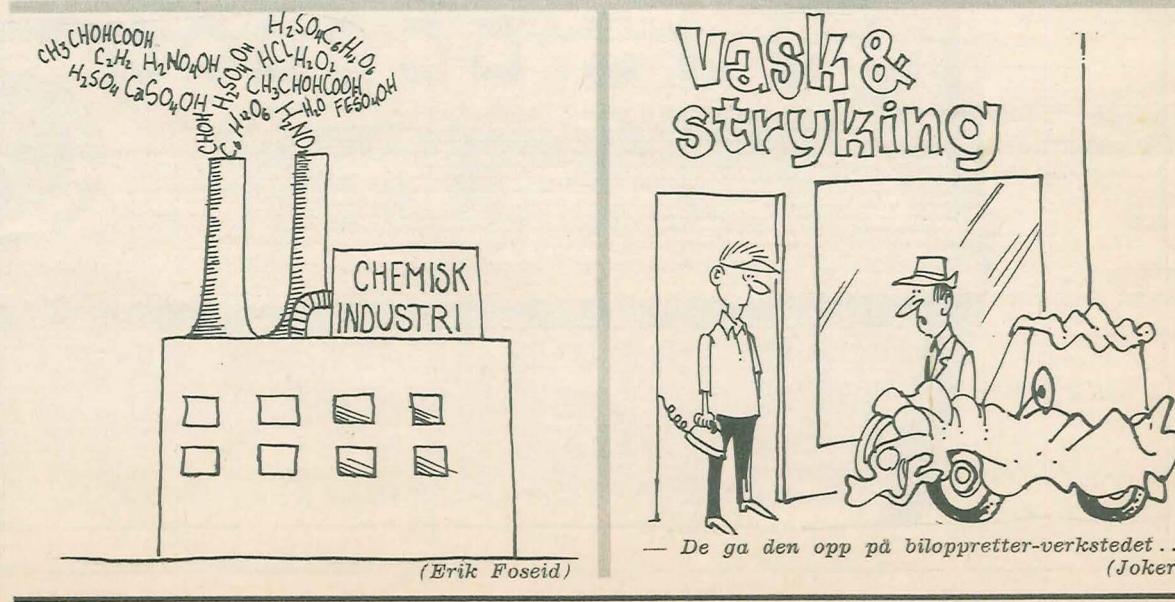
(Stewart Teasdale)

(Bjarne Evensen)

— Du skal be om lønnsføring! I morgen baner du deg vei til kontoret hans, feier de fire sekretærerne hans til side, går bort til ham, griper ham i jakkeoppslagene, rister ham og sier: «Glem ikke at jeg er din far ...!»

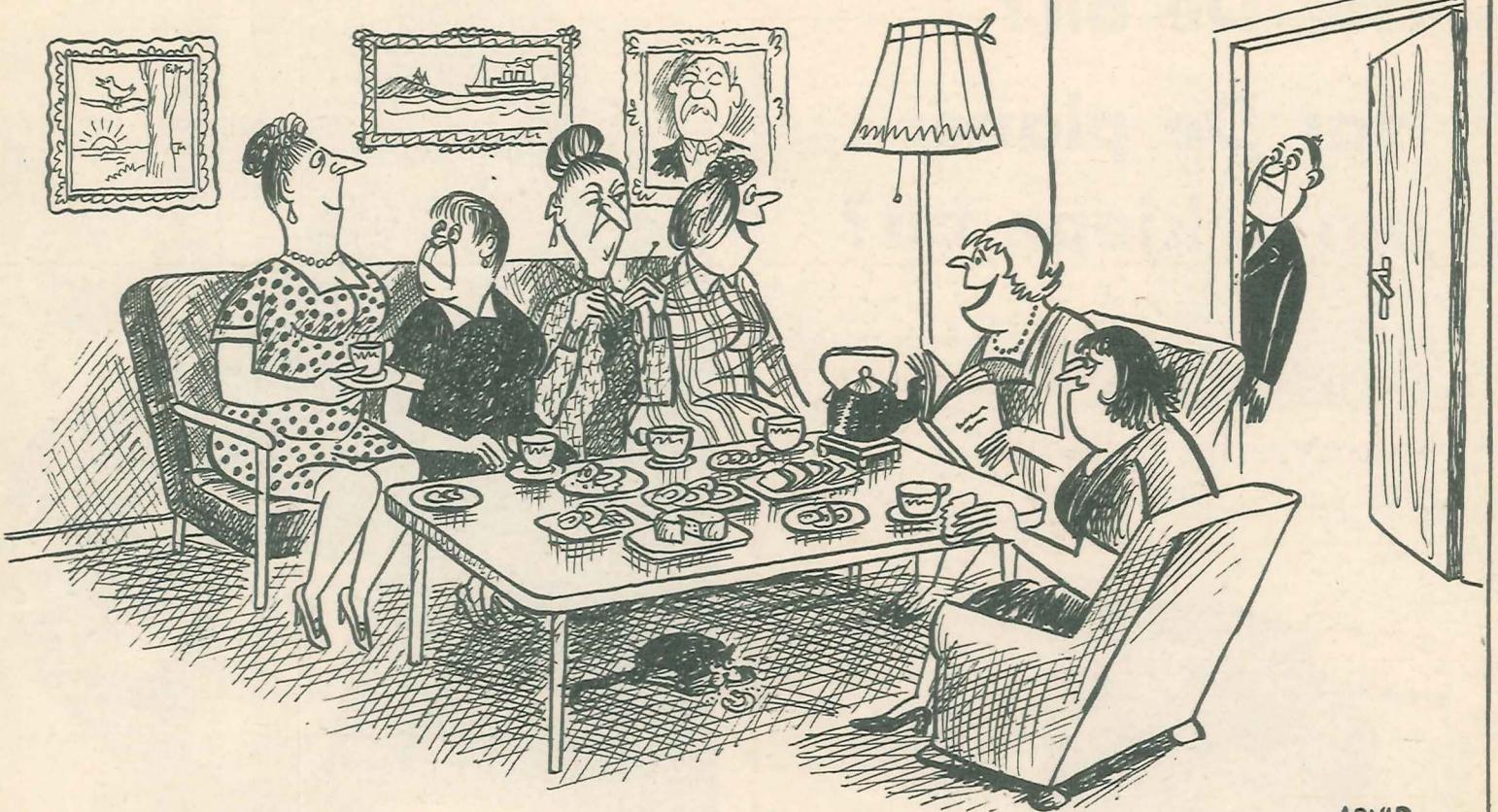
(Erik Bencke)

Vask & Stryking

— De ga den opp på biloppretter-verkstedet...
(Joker)

Forlovelsen

— Men vi har jo Kongen igjen, så vi får ikke gi opp håpet ennå, Emma!

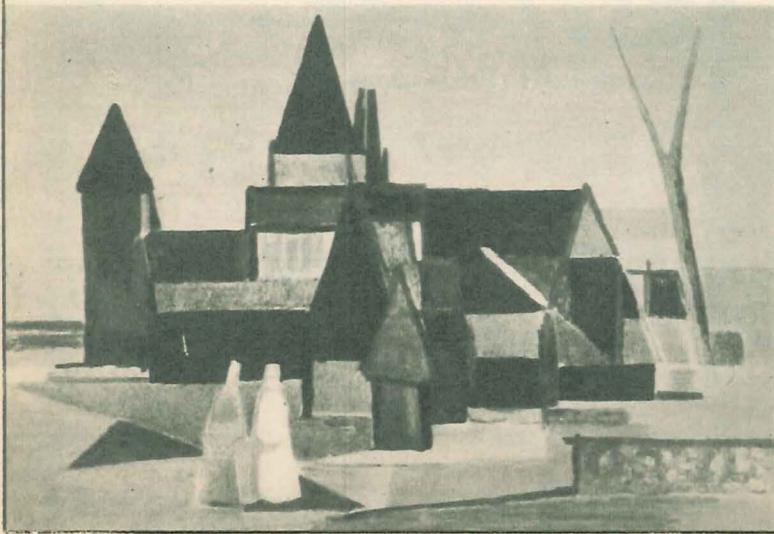
ENESTÅENDE TILBUD TIL ALLE NORSKE HJEM:

PEER DAHL I AKTUELL KUNST

Litografiet „Stavkirken“ er utført i 6 farger: 2 nyanser grønt, brunt, oker, grått og sort.

NB! Landslaget AKTUELL KUNST omsetter bare originale kunstverk (ikke reproduksjoner) utført av Nordens fremste kunstnere. Over 70 forskjellige motiver å velge mellom.

Format: 63 x 42,5 cm.
Pris kr. 103,—
Innrammet kr. 149,25.
Gratis farvelysbilde
utlånes til medlemmer.
Kun begrenset antall!

JA

— denne sjansen vil jeg benytte meg av. Vennligst send meg i posten Deres uforbindelige tilbud med brosjyrer på ORIGINAL FARGEGRAFIKK og nærmere opplysninger om AKTUELL KUNST. Vedlegg kr. 5,— i frimerker og De blir medlem av Norges største grafikkklubb — UTEN KØPE-TVANG.

Navn:
Adresse: Akt. 13-68.
Landslaget AKTUELL KUNST, Youngstorget 2 B, Oslo 1.

Har De bil?

Har De planer om å kjøpe bil?

**Da er Aktuells BIL-ekstra
uunnværlig for Dem**

- Parade over årets biler
- De nye modellene testes
- Hva koster det å ha bil
- Utstyr til bilen
- Den beste bilen
- Hva bilfolk velger
- Hvordan kjøpe billig

I HANDELEN NÅ

**HVER
UKE**
Hele året!
Rett i Deres
egen postkasse
for kun
Kr. 22.50 PR. KVARTAL

Til Aktuell, Youngstorget 2 b — Oslo 1.

Vennligst send meg Aktuell hver uke i ett kvartal kr. 22,50,- i ett halvår kr. 45,- i ett helt år kr. 90,-.

Navn:

Adresse:

Poststed:

Den nye **KURÉR** AUTOMATIC og **EXPLORER**

MARKEDETS MEST AVANSERTE MODELLER

NYE
TOPPMODELLER
I
VERDENSKLASSE

DOBBEL UTGANGSEFFEKT

I BIL MED 12 VOLTS BATTERI OG
VED STASJONÆRT HJEMMEBRUK
I FORBINDELSE MED DEN NYE RADIONETTE KRAFT BATTERIELIMINATOR

KURÉR AUTO MATIC

En nyhet som vekker oppmerksomhet — gjennomført stilig, teknisk et topp-produkt. Imponerende rekkevidde og selektivitet. Vidunderlig tonekvalitet, klar og fyldig. Fulltransistorisert presisionssjassis — en garanti for større driftssikkerhet, stabilitet og lang levetid. 4 bølgeområder — LB — MB — KB og FM med automatisk skarphetsavstemning (AFC). Stor oversiktlig skala med moderne betjeningsutstyr. Separate innstillingssknapper for AM og FM — skalalys — individuelle bass og diskantkontroller — uttak for båndopptaker — grammofon — høretelefon — ekstrahøyttaler og batterieliminator. Spesialkontakt for innstilling til lydbåndopptaker. Kabinett trukket med kunstskinn, fås også i edeltre. En toppmoderne portable — ypperlig også for bruk i bil. I bil tilkoblet 12 V. batteri, eller i kombinasjon med 12 V. batterieliminator, 4 W. utgangseffekt. Mål: Lengde 30,5, bredde 9,5, høyde 20 cm. Veiledende pris fra kr. 695,— ekskl. batterier.

Enkel montering i spesialkassett. Lett å prøve i bilen før installasjon. Usedvanlig godt skjermet mot bilstøy.

EXPLORER FM

er en ny og elegant de Luxe reiseradio i stjerneklassen. Den dekker alle bølgeområder — LB — MB — FB — KB og FM med utkoblbart AFC-autamatikk. Moderne, gjennomført betjeningsutstyr med bl. a. kortbølge fininnstilling (kortbølgelupe). Stor oversiktlig skala — eget skalalys — bass- og diskantkontroller — innebygde antenner. Imponerende rekkevidde, følsomhet og selektivitet. Stor spesialhøytaler i «klangkabinet» av tre. Apparatet er ypperlig egnet som stasjonær hjemmeradio, — ideell for bil. Montert i bil, tilkoblet 12 V. batteri — eller i kombinasjon med 12 V. batterieliminator hele 5 W. utgangseffekt. Leveres i flere moderne farger. Mål: Lengde 30,5, bredde 9,5, høyde 20 cm.

Veiledende pris fra kr. 800,— ekskl. batterier.

Elegant bæresveske kr. 35,—
Monteringsramme for bruk i bil » 95,—

Alle Radionette reiseradioer og Multirecorder kan tilknyttes lysnett med Radionettes stabiliserte batterieliminator. En stor fordel ved stasjonært hjemmebruk, ingen batteriutgifter, alltid full lydstryke. Veil. pris: fra kr. 88,—

DET LEDENDE MERKE

RADIONETTE

